

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

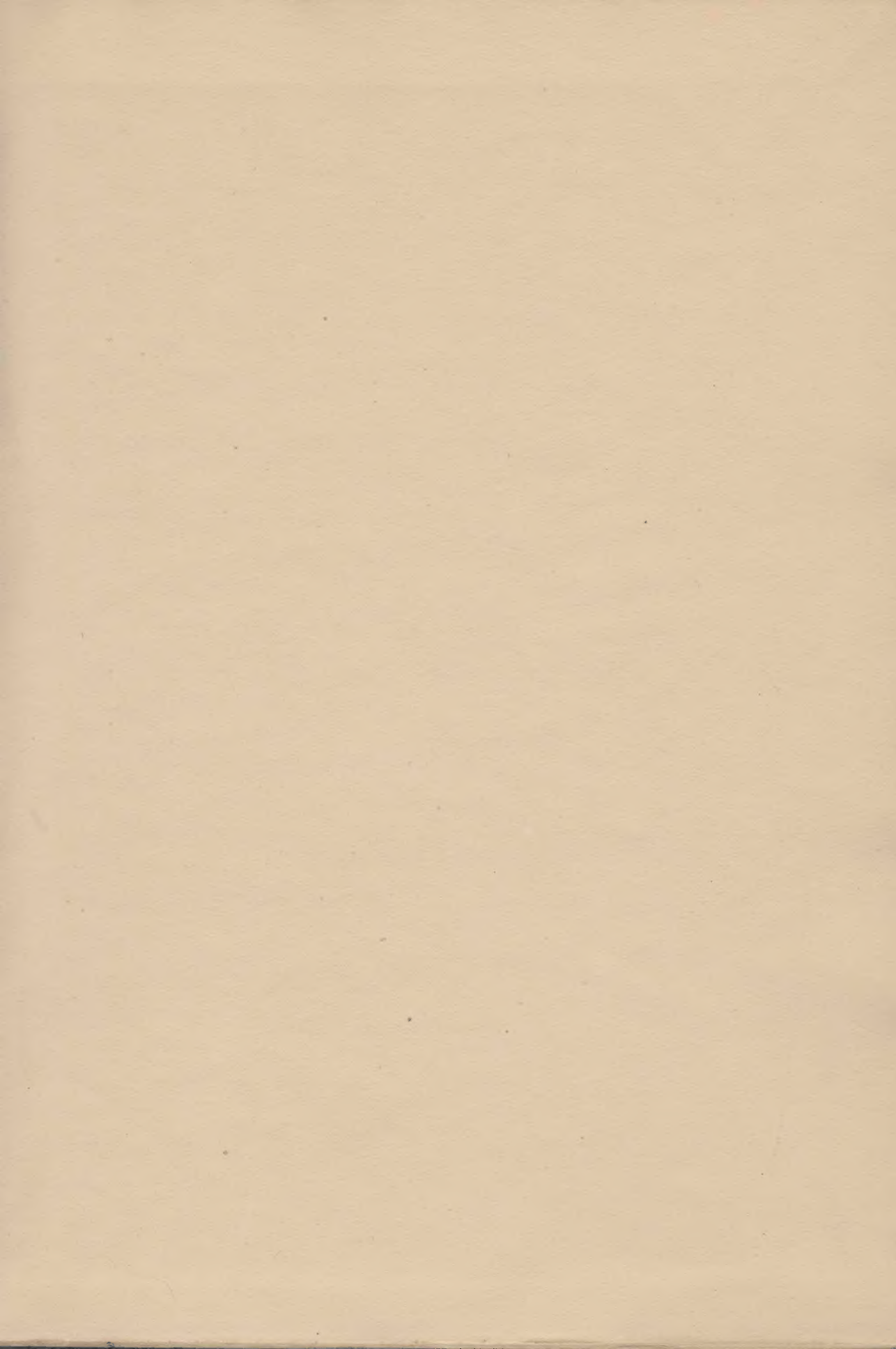
Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23931
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	69
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 69

1906

HOSTLER
TO
CHINOCARPU

hostler n I परिवर्धकः

Kad, Hcar.

hot adj I ऊष्ण f (आ rarely ई) — ऊष्मवत्

Susr — साष्मन् Kāv, Kathās — ऊष्णीकृत

Subh — ऊष्णाक — तप्त RV, AV, etc — प्रतप्त

MBh — उपतप्त MBh 3.71, R — तपस्वत् RV 6.5.4, AV

5.2.8, ŚāṅkhŚr 3.19.15 — तपुश् RV 2.30.4.34.9, 6.52.2

— तप्यतु RV 2.24.9.

II अग्निवर्ण f (आ) Mn 11.90 and 91 — उग्र

RV, AV, TS, R, ŚaK, Ragh, etc — अशीशिर f (आ) ŚaK

— अशीत, अशीतल f (आ) Śis 9.86 —

काशीनिव Bālar — कटु f (वी, ङः) Ragh 6.85, Box

~~an~~ ichneumon II अङ्कुशः, अङ्कुशम्

U. n Comm

अङ्कुशः (√अङ्कु or अङ्कु) — अहिद्विष m L,

अहिरिपु m, अहिविद्विष m — कुषुम्भकः Say

— कौटिरः L — कौशिक mfn L — भोगिभुज

m L — मङ्कुशः L — महिन्धकः L

लोहिताननः L — वातप्रमी m L — पिङ्गलः L

— सकुलः ParGr — सर्पहन् m L — सर्पाशति

m W, सर्पारि m L — हरिणः MaitrS.

a house-i. वञ्चकः L any in i. वञ्चु

hurtful adj I हिंस्र f (आ) RV, etc.

II कषि Un 4.139.

h. (as speech of word) खर f (आ) MBh, R, etc

घस्र ~~मि~~ L — द्यातुक L — दुग्ध RV 5.40.7, दुह

Mn, MBh, Pur — पाप्मन AV, AitBr — मीवर f (ई)

Un 3.1, Sch — रधितृ MW — विष्व L, हिंस्र

— शय f (आ) MW — शशिरीक Un 4.19, Sch

— शीवि Un 54, Sch — हनु L.

hurting n I आपीडनम् L — आपीडः

(ifc f(आ) L) L — निपीडनम् L — क्षणनम्

Susr 4.7.31 and 34.17 .

the act of h. हिंसनम् Mn, MBh, etc.

II अवलोपः ^{Śis} — आबहुः L — आमुर,

आमुरि m — (?) आलोषी ind. gana रुधादि

Pāṇ 1.5 4.61.

the act of h. उपस्कारः, उपस्करणम् T.

hurting कृति f L — खण्डनम् Pañcat, Kathās 53 10.

Gīt, Caurap — गन्धनम् L — दातः Yājñ 2.159,

with h. rays तिग्ममयूरवमानिन् m VarYogay 4.7

having a h. body अशीततनु TS and TBr (5.1. for

अशीतम of VS) having h. sun प्रचण्डसूर्य ~~Ritus~~ Ritus

having h. rays II अहिमकरः L, अहिमकरणः VarBrS,

अहिमलिष m, अहिमदीधिति m ^{Sis} 6.41, अहिममयूरवः

Kir 7.9, अहिमरश्मि m ^{Sis} 11.64, अहिमरुचि m,

अहिमाशु m Kir 12.16 — अशिशिरकर, अशिशिरकिरणः

Kad, अशिशिररश्मि m Kir 5.31 — अशीतकरः,

अशीतरुच m ^{Sis} 9.5 — दृणार्चिस् m L.

having made h. पुष्पांकुला, पुष्पांकुल्य ind p Pan 1.4.

74

h. as fire अग्नितपसRV 10.68.6 h. (as wind)

स्वरस्पर्श

f (आ) MBh 3.11396, BhP 1.14.6 h. breadth(?)

मुखार्चिस

n Pāncarh. food

तप्तानाम्

W

h. gravel

तप्तवाल्मुकाः

f pl

Kathās 72.105

h. infusion

अवज्वालाः

Kaus' (Sch) h. milk offered as an oblation (esp. to the Āsvins

घर्मः

RV, AV 4.1.2, VS 38, SBr 4, 14, KatySr, ĀsvSr.

the h. season I

ग्रीष्मकालः

W, ग्रीष्मसमयः

Sak 1.2, Hit 3

घर्मः

ग्रीष्मसमयः

R 1.63.24, Ragh 16.43,

VarBrS

घर्मकालः

Kathās 45.12, घर्मगः

R 6.54.20

हृष्णकालः

Susr, Pāncat, Hit

उष्णसमयः — उष्णगः (with and without काळ)

R — कृष्णकः L — उष्णः L — कृष्णायणम्

L — उष्णायणम् — उष्णकः L — उष्णम्

m L — कृष्णम् m L.

II तपनः L — तपस् n L, Sch — तपः

Śis 1.66 — तपस् (तपस्कृतु) m Naish 1.41 — तापनः

Npr ^{९१} — निदायः AV, TBr, ŚBr, etc — (June, July) कृष्णः, कृष्णम्

Mn 11.113, Śak, Daś, etc — कृष्णकः L.

the h. season in general शुचि m the h. season (May

and June) निदायः (g न्यङ्कु-वादि) ŚBr, MBh, etc h.

water हृषणीयकम् Bhpr — तप्तम् SBr 14.1.1.29 in

a h. manner तप्तम् ind SBr 11.2.7.32 intensely h. अभि-

तापिन् mfn Dharma's made h. उन्नापित made h. repeatedly

तप्ततप्त Bhpr 5.26.3 ~~and~~ and 45 made very h. संतापित

MBh, Kav, etc.

to make h. I तप् caus तापयति, तापयते

pass- ताप्यते Kaus, MBh, etc — आ, ११ caus

अपयति, अपयते VS, Gaut, Vait.

II उत्तप्, उत्तपति — तप् cl 1 तपति (rarely Ā)

RV, etc.

to make red h. ऊदुष, ऊदोषति making h. प्रतापन

MBh, R, Susr to make very h. संतप caus संतापयति

Kaus, MBh, etc a month of the h. season दार्ममासः

Variv 3545 more h. (rays) तीक्ष्णतर Ritus 1.18

neither h. nor cold अनुष्णाशीत one whose head is h.

प्रदीपीयशिरस्, प्रदीप्यशिरस्, प्रदीप्तशिरस् Vedantas a parti-

cular h. month शुचि m VS, Ssr, MBh, etc, आपाट्, ज्येष्ठ

produced by the h. season (as a disease) ~~शिरस्य~~ ^{११} ~~ग्रीष्म~~ ^{११}

f (ई) g उत्सादि) AV 5.22.13 relating to the h. sea-

son ^{११} नैदाय f (ई) Megh, ^{११} नैदायिक ^{११} Bhp, नैदायीय

Tān dBr a river in h. weather निदायसिन्धु m W a

room containing h. baths सौण्मरनानगृहम् Rajat a room

fitted with h. baths अग्निगृहम् Car the three h.

substances (viz. dry ginger, long pepper, and black pepper)

सौषम् Sūsr too h. दुराकेशोचिस् RV 1.66.5 too h.

to be eaten भोज्याण Pan 2.1.68, Sch using h. milk for the

initiatory rite तप्तवत् TS 6.2.2.7, Āpsr, 11.2.2.

very h. I अत्युष्ण — सुतप्त SBr, etc —

उष्णोष्ण Śis 5.45.

II. तेजिष्ण f (आ) (~~superl~~ superl of तिम

RV I f, 6.

h. rayed I उष्णाकिरणःVarB. rs — उष्णाकरःKād — ऊष्णांशु m.II उष्णागु m BhP — उष्णादीधिति m L —खरमयूरः Dhūrtas — चण्डकरः, चण्डकिरणःVcar 11.7, चण्डदीधिति m Kathās 98.45 — चण्डधामनm Prasannar 4.39, चण्डमरीचि m Prasannar 7.87,
40 8चण्डरश्मि m Hasy 1.49, चण्डरौचिस् m HYog 3.60, चण्डांशुm Mahān, BhP, Kathās, Rajat 4.401 — तीक्ष्णकरः Kathās54.203 — तीक्ष्णद्युति m Prasannar 7.82 — निशायकरः

L शीतैतरश्मि (L) or शीतार्चिस (Rajat) m

to become h. like sunshine आतपाय Nom आतपा-

यते Kad .

to make h. उष्णय Nom उष्णयति — उष्णीकृ

Susr, Mricch.

hotly I उत्तम ind R.

the function of the Hotri होत्रम् ^{११} SrS.

II होतृ ^{११} m ĀsvSr.

the H. and Adhvaryu priests होताध्वर्यु ^{११} m du KātySr

— होतापातारा ^{११} m du Pāṇ 6.3.25, Sch.

H. priest who represents Rigveda in the sacrificial cere-

monies बहुयः (बहुयी) Br, etc.

office of the H. I होतृत्वम् Br — होत्रम्

IV, AV, SBr, Kāth.

II होतृकम् ^{११} Cat, होत्रम् ^{११} SrS.

one's own H. स्वहोतृ ^{११} m AV provided with a H. होतृम्

RV relating to function of the H. होत्रिक mfn Kāty rela-

ting to the H. होत्रीय mfn TS, ŚBr, KātyŚr relating to H.

Priest होतृक mfn Paṇ 4.2.78, Sch, होत्र mfn KātyŚr rela-

ting to the office of the H. होत्रिक mfn Kāty thework of

the H. होतृकर्मन् n ĀsvŚr.

hound n I आश्वैरिकः L — श्वन m RV, etc.

accompanied by a pack of hounds श्वगणिक.

mf (५) n Prayasc.

hour II कालः (ifc f आ RPrat) — धामन

RV, मुहूर्तः — मुहूर्तिकः मूर्तिकम् (?) — Pancar

वेला SBr, etc .

any h. of birth after noon नतनाडिका, नतनाडी

any h. of birth before midnight नतनाडिका, नतनाडी

W the h. of death आसन्नकालः — मरणदशा

Mricch an h. (the 24th part of an Aho-rātra) होरा

VarBrS, MarkP the last h. वेला BhP a lucky h. सुमुहूर्तः

Sinhas one h. and a half अर्धप्रहरः, अर्धप्रहरिका (१)

PSarv one who has reached his h. (of death) आसन्नकालः

mfn a particular h. of the day वैश्वमुहूर्तः

Sinhâs

— वैश्वमुहूर्तम्

Cat

— विन्दः

R

relating a particular h.

माहृतिका

mfn BhP

series of Chatīs a period of about thr e hours चटीमात्रः

Gal

2 night-watches i.e. 6 h. द्वियामी

HParis.

hourdistance in time from meridian II नेतम्

Sūryas.

(prob., a kind of hour-glass (used for astronomical pur-

poses) I

रेपुगभः

MM.

house n I निवासः MBh, R, etc — आवासः MBh, R,

Pāṇcat, Ragh, etc — वसति f V, et-c, वस्तम् L —

वसथः Gal — संवसथः Kāsikh — संवसनम् RV

— संवासः MBh, R, etc — उदवसितम् Mricch — वस्त्यम्.

वस्तम् L — वास्तु n (m only in BhP) RV, etc — ग्रहः

RV, AV, etc — ग्रहः R 7.40.30 ग्रहम् — परिग्रहः Nariv

— आगारम् Mn 6.41 and 51, Susr, etc — अगारम्

(rarely) अगारः) — गृहम् VS 30.9, Mn, MBh, etc —

शाला (ifc) AV, etc, शालम् — शालिका — भवनम्

(भवनः g अर्थयति) Mn, MBh, etc — भुवनम् I

(w. 2. für भवन) — भविलम् L — औकः,

औकस n RV, AV, IBh, BhP, etc — आयतनम् TS, ŚBr, ChUp,

AitBr, In, Yājñ, Kum, etc — मन्दिरम् IBh, Kāv, etc — सदनम्

Br, etc — सदनम् n RV, etc — सत्तम् Rājat, Kathās

— सदनम् IBh, n, BhP, सदनम् — निवेशनम् (ifc f आ)

RV, etc — वैशमन् n RV, etc — वैशनम् W — वैशकः

— विश f (m only L) RV — वैशः L — आलयः

आलयम् — निलयः IBh, Var, Kāv, etc, निलयनम् Br, IBh, etc

— लयः W, लयनम् Śis, Prab, Kāraṇḍ — मनुष्यालय

ibc — निवैतनम् In, IBh, etc — वैतनम्

MBh, , BhP, Kathās — निकेतः rarely निकेतम् MBh,

Kāv, etc — कैतः BhP.

II अवसथम् L — अस्यम् Naigh — उरजः,

उरजम् L — काननम् L — कायः L —

कुटः, कुम् RV 1.46.4 — कुलि MBh, 2, etc — कुलम् MBh

— कूटः, कूले L — कृति f Naigh 3.4 — गयः

(g वृषादि) RV, AV — गर्तः Naigh — क्षयः

RV, VS 5.38, TS, MBh, R, BhP — क्षिति f x , (Naigh 1.1) —

क्षेत्रम् L — छत्वरः Un 3.1 — छाया Naigh 3.4

— तन्म L — दाध n L — दम् RV 10.46.7

— दमः, दमम् RV, AV 7, VS, 8.24 — धत्रिम् L —

धामन n RV, etc — धिष्यम् MBh, Kav, Pur, etc —

ध्वाङ्क्षः — निर्वृतम् W — निशान्तम् Kav — पणः

(ifc f आ) L — परिगणः, परिगणम् (?) L —

परिचः L — पर्वम् Un 3.20, Sch — पल्लि f L —

पल्लिका, पल्ली L — पुरम् Bhp, Tattvas — पतिष्ठा (ifc f आ)

A, etc — प्रतिभयः In, MBh, etc — बुन्दिरम् L

— महाकीर्तिनम् L — मानः RV — वर्यम् Naigh

— वारकीरः (only L) — विटम् Gal — विदथम्

— विशिपम् Un 3.145, Sch — विश्रामः Gal

— ^{३१}वैजयन्तः A — शरणम् (ifc f आ) RV, etc

— शमेन n Naigh 3.4 — प्रायः Bhatt — संस्त्यायः

Malatim — सार्त्रम् L — सात्का — स्थानम् (स्थानः)

Siddh) RV, etc.

another's h. ^{११}परिवेशनम् n Var any fine h. ^{११}सौधम् (११) ^{सौधः}

VBh, Kav, etc any h. in which an oblation is offered हविर्गृहम्

हविर्गृहम् L any place in a h. where animals are

liable to be accidentally destroyed खूना at every h.

प्रतिसद्वम् indBhP the beam of a h. स्थूणा RV, etc.

being in a h. I गैह्य mfn VS 16.44, TS शावासद्

mfn AitBr .

II आवसथ्य, आवसथीय (TBr 3.7.4.6) mfn — दम्य

mfn RV — (etc) शाल mfn SBr — हर्मिस्थ mfn MW

— हर्मिष्ठा mfn RV.

being inside a h. आन्तर्गाहे mf (ई) n L being

out side a h. अपगृहा ^{mfn} / ^{mfn} / ~~mfn~~ SankhG-r.

belonging to a h. I गृहा mfn TS 5, MaitrS, AitBr 8.10.9

Gobh, etc — शाकीय mfn & g उक्तादि — सादन्य

mfn RV.

II अवसथ्य mfn L — दमूनस mfn RV, AV, 19 —

दुय mfn RV पास्त्य mfn.

belonging to the same h. अमात्यः RV 7.15.3, VS, ĀsvGr,

KātySr bestowing a h. full of treasure वाजपस्त्य

mfn RV bestowing a h. full of wealth वाजपस्त्य mfn RV

born in a h. (a slave) गृहज mfn Mn 8.4.15, Yājñ 2.181
182

(Nar), गृहजात mfn Yājñ 2.181 Bṛihaspati's h. गुरुगृहम्
182

VarBr 8.11 a child of the h. शिशुरदन RV 10.61.20 coming

into any one's h. सादनस्पृश mfn RV contents of a h. गयः

(g वृषादि) RV, AV dear to the h. दमूनर mfn RV, AV 19

the deity presiding over a h. वास्तुदेवः (W), वास्तुदेवता

(AsvGr) devoted to the h. दमूनस mfn RV, AV 19 (in

astrol.) the 8th h. नैधन (with or sc गृह) Var

a female h.-slave शान्तिदासी R 2.7.1 a female servant of

a h. कुटुम्बिनी Common Yājñ the flat roof of a h. प्रासादा-

ग्राम R fond of a h. दुराणियु mfn RV 8.49.19 a frie-

-nd of the h. (Agni, Indra, Durgā, Litha or Savitri) दमूनस m

RV, AV, 7, SankhSr — (Dirgha-nitha) दमूनस m RV, AV 7,

SankhSr — (Indra) दमूनस m RV, AV 7, SankhSr — (Savitri)

दमूनस m RV, AV 7, SankhSr a garden near a h. निशान्तो-

द्यानम् Das.

a god's h. I सुरसद्वन् Kad — अमरागारम् Kad

— सुरसद्वन् n Kathās, Rajat.

going from ~~h~~ h. to h. वासायनिक mfn MBh harlot-h.

वैश्यागृहम् VarYogay n — वैश्यावासः L, वैश्यावैशमन्

n Rajat, वैश्याश्रयः Hasy having a beautiful h. सुगृहः

~~AV~~ AV — having a fixed h. शालीन mf (आ) n Apast,

Baudh — having a good h. सुगृहः AV having Varuṇa for a h.-

lord (i.e. giving Varuṇa precedence at a great sacrifice)

वरुणागृहपति mfn MaitrS a h. as containing several rooms

गृहाः m pl RV, AV, etc a h. built in water जलगृहम्

Un 4.107, Sch a h. built near water जलगृहम् Un 4.107,

Sch a h. built unevenly (viz with projection) गामुखम्

L h. burner अगारदाहिन् m Gaut h. by h. यथा

भवनम् ind VarBrS a h. by the water पर्णसि m (only L)

a h. consisting of one hall एकशालम् MatsyaP a h. containi

ning anything गर्भगृहम् ~~ifc~~ ifc, गर्भगृहम् a h. cont-

aining arrows शरगर्भगृहम् IBh 7.3738 h.-custom गृहा-

पारः Kathās 57 ah.-dog गृहपालः BhP 1.3.30.16 a h.-

door गृहद्वारम् Gobh 4.7.20 a h.-eye गृहाक्षः L h. for

keeping the sacred fire अग्निगृहम् MBh h. for keeping the

sacrificial fire अग्निशरणम्, अग्निशालम् (AV), अग्निशाला

a h. for lodging and accommodating travellers सभा In,

MBh, etc a h. for straw(?) कोमी W a h.-guardian गृहपालः.

MBh 3.10774.

a h.-hero I गृहेश्वरः ganas पात्रिसमितादि and

युक्तारो ह्यादि.

II गृहेश्वेतिन् mfn g पात्रिसमितादि and युक्तारो ह्यादि

— गृहविजितिन् mfn, गृहव्याडः ganas पात्रिसमितादि

and युक्तारो ह्यादि.

a h. in which work is carried on आवेशनम् Mn

h.-jewel गृहमणि m L h.-lord गृहाधिपः L, गृहेश्वरः

VarBrS 53 a h. lying to the south (?) मृगेन्द्रः L

a h. occupied by a Vīta विटाश्रमः L theh. of a Brāhmaṇa

ब्राह्मणकुलम् Gobh, ब्राह्मणगृहम् KatyŚr, Sch the h. of a

Guru गुरुकुलम् MBh 1, ch 3, Pañ 2.1.42, Vārtt, Pat, गुरुगृहम्

MBh 1, ch 3 the h. of an enemy शत्रुकुलम् Mn 8.93 the

h. of Vaisya विट्कुलम् ĀsvŚr a h. of a wealthy person

हर्म्मिम् (ifc f आ) RV, etc h. of correction पीडागृहम्,

पीडायन्त्रगृहम्
पीडायन्त्रम् ~~xx~~ Say a h. of dead मृतगृहम् Buddh

h. of earth मृन्मयगृहम् RV 7.89.1 a h. of relics कृति f

Divyāv a h. of sacrifice भस्वालयः Cat the h. of the

chief priest वेङ्गागारम् KātyŚr h. of the god देवगृहम्

TBr,R h. of the gods देवदेमन n Kathās the h. of Yama

क्षयः a h. on the margin of a pond उदवासम् W a h.

on the margin of a stream उदवासम् W a h. plastered with

lac and other combustible substances जतुगृहम् IBh 1.313, 225

2250 and 5864, जतुगेहम् IBh 5.1987, जतुधामन n L

a h.-post गृहादारु n Mricch 4.3 a — अमरा L h.-

protector वास्तोऽपति m RV, AV, PārG-r, Mn, BhP a h. upon

the water पर्णसि m (only L) a h.-wall गृहभित्ति

fL a h.-yard गृहाजिरम् Pañcat 2.6.10 . 8 .
11

in every h. I. प्रत्याकथम् ind Dharmasarm, प्रत्यवासम्

ind, Vcar — प्रतिमन्दिरम् ind Rājat — प्रतिसद्ध

ind BhP — प्रतिवेशम् ind Śis.

II प्रतिवसति ind Kathās.

inside the h. कुटीगत mfn the interior of a h.

अन्तरागारः Yājñ.

in the h. I अधिगृहम् ind Śis 3.45 — अधिवेशम् Śis

II अश्यागारे loc ind ^{//}AsvGr — अमा ind (chiefly

Ved) .

in the h. of अमा ind (chiefly Ved) (gen.) a kind of

h. आनन्दम् a kind of h. कान्तम् L — कूरम् Gal —

धनदम् Gal — धान्यम् Gal — धूमम् Gal

— भाष्यम् L — मनोरमम् L a kind of small h.-lizard

माणिक्या L a kings h. उपकार्या a large h. हर्म्यम्

(ifc f आ) RV, etc a large h. महल्लकः L living in a

h. वैश्विक mfn Car living in one's own h. ^{९९}कोट mfn Pan 5.4.

95 lord of the h. applied to Agni विश्वस्पति — विश्वपति

m RV, AV, TS

the lord of theh. (Indra) दम्पति

m RV 1, 2.39.

2, 5.8

a merchant's h. वणिग्गृहम्

L

near a h.

पशालम्

indnear the h.

११

पशालम्

mfn Pata neigh-bouring h. प्रतिवेशः

L

occurring within a h.

आन्तर्वेशिक

mf (ई) n Lone's own h. स्वगृहम्

Hariv, Kav, Pāncat

out-side the h.

बहिर्गृहम्

ind La particular part of a h.

परिषण्डः, परिषण्डम्

L

— पिण्डः

(rarely पिण्डम् | L

— भद्रम्

Nalac

part of a h. अणि

m

अणी

L

a place before a h.

प्रद्यणः, प्रद्यणम्

Hear L, प्रधान, प्रधन

the place for a h.

भवनस्थानम्

Heat

a place in

front of a h. उपशालम् Kaus.

a pleasure h. I क्रीडाकृतनम् Kathās 64.57

केलिगृहम् Comm on Amar.

II विहारगृहम् MW.

possessing a h. I गृहिन् mfn TS 5.5.2.2

अगारिन् mfn — शालिन् mfn g वीह्यादि possessing

a h. full of treasure वाजपस्त्य mfn RV possessing a h.

full of wealth वाजपस्त्य mfn RV the possessor of a h.

गृहवत् - m Pañcat 2, BhP 10.60.59 the possessor of a large

h. महाशालः SBr, Up, etc produced within a h. आन्तर्वे-

शिमक * mf (ई) n L protecting a h. छदिष्ठा mfn RV 8

9.11 residing in a h. दुरौणसद् mfn RV 4.40.5 rock - h.

शिलागृहम् R, Rajat a ruined h. जीर्णवाटिका

Ln 9.265 sitting in a h. शाकासद् mfn AitBr a small h.
266

कुटीका — भ्रमन्तः L a small h.-lizard शकुन्ता L

a small-sized h. that may be taken to pieces कारावी Gal

the state of (being) a h. शाकालम् MarkP suitable for

the roof of a h. छादिषेय mfn Pan 5.1.13.2, Wārtt 2, Pat a

summer h. on a Stūpa हर्मिका Divyāṅ the time suited for

building a h. वास्तुकाळः Cat together with one's h. संगृह

mfn Ap3r a white-washed upper-storied h. मालिका

L whose h. has not fallen in अपन्नगृह mfn VS 6.24 mn

whose h. is distant दूरगृह mfn R a woman possessing a h.

(? widow?) कर्षणी, चरिणी Divyâv 2.428, चरणी, गृहिणी (?)

a wooden h. काष्ठागारः L. according to houses यथागृहम्

ind MBh according to h. यथाभवनम् ind VarBrS

belonging to many h. पुरुदम mfn AV a cluster of four h.

संजीवनम् L, संजवनम् collection of h. सद्भ्ययिति

f W a collection of h. outside the walls of a town

प्रान्तदुर्गम् L a group of four h. सैजवनम् L group of

four h. सैहवनम् L in seven h. सप्तगाग्रम् indcat

in the h. अधिगृहम् ind Sis 3.45 living in h. गृह्य

mfn L हर्म्य mfn IW a multitude of h. गृहमेयः

R 5.10.5 possessed of many h. पुरुदम् mfn AV a suburb of

h. outside the walls of a town प्रान्तदुर्गम् L taking

place in 7 h. सप्तगाग्रिक mfn Vishn visiting

h. one after the other कुलकुल mfn GāṅkhGr, Gaut,

to become a h. I गृहाय Nom गृहायते Kulārṇ 9.59

गृहीभू SaK 7.20 .

to resemble a h.-dog गृहपालय

Nom गृहपालयते

BhP 7.15.18

to take anything for a h. गेहीय

Nom

गेहीयति

VarYogay 2.5.

a house-breaker I ~~सहस्र~~ कपाटघ्न mfn Pan 3.2.54

भित्तिघ्नः L

II कुड्यघ्न m L — खनकः L — खनिकः

Gal, खनकः — खनकः VarBrS 89.9 — खानिक, खानिन

(v.l.) mfn L — पुरंदरः — वर्णविलाडकः L —

सुरुङ्गाहि, सुरुङ्गयुज m L.

a h. (esp. one breaking into a place where sacred fire

is preserved) बन्दिग्राहः Yājñ, बन्दिघ्नः^{११} L a h. (esp .

one breaking into a temple) बन्दिग्राहः Yājñ, बन्दिघ्नः^{११} L

house-breaking I साधिचैदनम्

Pricch.

a house-bug II मञ्चकाश्रयः, मञ्चकाश्रयिन्

m L.

a house-builder I गृहकारकः

Yājñ 3.146,

Paras, Paddah

— गृहकारिन्

m Mn 12.66, Yājñ 3.214

गृहकर्तृ m R 7.5.19.

II गृहसंवेशकः Mn 3.163.

house-building I वास्तुकर्मन्

n R VarBrS

वास्तुविधानम्

R.

large-housed II बृहद्गृहाः

m pl L.

well-housed h. I सुगृहीन

mfn Pañcat.

household

I परिग्रहः

MBh, Kav, etc

— कुटुम्बम्

Chp, Ap, Mn, etc, कुटुम्बकम् Vas, Hit, etc.

II इभः

RV (BRD)

— गयः (६ वृषादि) RV, AV

— गार्हिपत्यम्

RV 1.15.12, 6.15.19, 10.85.27 and 36

गार्हस्थ्यम्

MBh 14.162, BHP 3, 9.6.47

— पस्त्या, पस्त्याः

f pl : V — पास्त्यम् (?) RV 4.21.6 — प्रेष्यजनः

Mn, Hal

— भरिमन्

m Un 4.147, Sch, भरिमन्

m Un 4.1.147, Sch

— भृत्यवर्गः

MBh

— मात्रा

Vas, Mn, MBh, etc

— विदथः

— सुविदत्तम्

U-n 3.108,

Sch.

all who belong to a h. सर्वमात्माः

m pl MānGr

a founder of a h. कुटुम्बानाम् दातृ

m founding a

h. निवेशः Āpast, Gaut, MBh

— निवेशनम्

(ifc f आ)

BhP having a great h. (said of Agni) महागय mfnRV 9.66.20

a large h. कुटुम्बिनी

gana स्वकादि

members of a h.

कुटुम्बम् ChUp, Āp, n, etc

necessary for the h. का^{११}कुटुम्ब

mfn ĀsvrGr 2.6.10

one's own h. स्वकुटुम्बम्

Mn tak-

ing care of a h. कुटुम्बिक

mfn MBh 13.4401.

2 I आवसथिक

mf (इ)

) n Pān 4.4.74.

abundantly possess d of h. requisites इभ्यतिविल mfn

SB r a Brahman who has preserved his h. fire(?) यायावरः

W h. affair गृहकरणम् W looking well after the h. uten-

sils सुगुप्तभाण्ड mf (आ) n Vishn one who devotes

himself to h. affairs शाक्निः V.

householder I गृहस्थः

Gaut, Ap, Mn, BhP 7, etc

गृहिन्

m Mn, Yājñ, VarBrS, BhP

— गृहपाते

m (Pan 6.2

18) RV 6.53.2, AV, SBr, 4.8, Kaus, etc

— गृहपति

m BhP 7.

9.40

— कुटुम्बिन

m Ap & Mn 3.80, Yājñ, etc

— गृहः

BhP 11.8.9

— गृहाधिपः L, गृहेश्वरः

VarBrS 53

गृहवत्

m Pancat 2, BhP 10.60.59

— गृहायणिकः L,

गृहायणिकः L

— गृहाय्यः

Un 3.96.

II अगारिन्

m Jain

— आगारिकः

Buddh

ग्रामेयः BhP 11.12.23

— वार्त्तवृत्ति

m BhP

— शास्त्रापति

m AV

— श्रेष्ठाश्रमः

L

to become a h. निर्विशः

निर्विशति (also with गृहेषु) the Brahman as a h.

गृहाश्रमवत् m, गृहाश्रमीन् m BhP 10.86.14, MarkP 29

connected with a h. holder's duties गृहमेध mfn BhP 2

the duties and cares of a h. कुटुम्बकम्

the duties of a h. towards a guest गृहाचारः athas 57

the estate of a h. गृहिस्थ mfn Gaut 3.36, IBh 1.3, R 2,

etc fit for a h. गृहिस्थ mfn IBh 9.13 a good h.

सुगृहिपत्यः AV, TBr (said of Agni) सुगृहपति

m VS a great h. महाशालः Gr, Up, etc the h. and

his wife कुटुम्बिनी m pl Ap a h. of a peculiar

merit (giving alms and performing all the pr scribed ceremo-
nies) exp. one who has the precedence at a grand sacrifice

गृहपति m (Pāṇ 6.2.18) AitBr 5.8, ŚBr 8.11, TāṇḍyaBr, etc

a h.'s duties गृहमेधः Āp the h. fire (received from his

father and transmitt d to his descendants one of the three

sacred fires, being that from which sacrificial fir s are ligh-

ted, BTL 364) गृहपत्याग्नि m or गृहपत्यः

AV, VS, ŚBr, etc the h. sacred fire पूर्वाग्नि m AV, ŚBr,

KatyŚr, अवसथः a h. wife गृहपत्नी 10.85

26, AV, Kaus' 23f a h. (who xp keeps a domestic fire)

a h. who keeps a sacred fire आवसथिकः L the h. who per-

forms the domestic rites प्रत्ययः m Mn 3f, 6, MBh, etc

an initiated h. आप्लवव्रतिन्, आप्लुतः, आप्लुतव्रतिन् m L

the office of a h. गृहस्थता Near 4.33 the order of

a h. गृहस्थाश्रमः Mn 3.2 the position and dig -

nity of a h. गार्हिपत्यम् ŚBr 5, TāṇḍyaBr 10, KātyŚr, Laṭy

position of a h. गार्हिपत्यम् RV 1.15.12, 6.15.19, 10.85.27 and

36 the state of a h. गृहस्थिस्ति Kathas f 77 the

state of a h. गृहमेधिता Bāalar 6.30 the state of

being a h. कुटुम्बिता, कुटुम्बितम् the wife of a h.

कुटुम्बिनी

LBh, Ragh, etc

the wife of a h. गृहमधिनी

ShP 4.26.13

with ~~h~~ the h.

सगृहपतिक

mfn SankhSr.

an elephant's housings I आस्तरणम्, आस्तरणी

शारि f 'Sis' शारी, शारि f L.

an elephant's pointed h. नवतः

an elephant's

variegated h. नवतः

the h. of an elephant प्रवणि

f L the h. of a royal elephant पाण्डुक+बलः W.

house-keeping I गृहनिर्वाहः Kathās — कुटुम्बम्

ifc BhP 1.9.39.

houseless adj I अगृह

— निगृह

f (ई)

Panc

— निरागार

— अनगारः

L

— अनिकेत^१,

अनिकेतन .

II अकेतन .

the h. life of a vagrant ascetic अनगारिका Buddh

a h. man, i.e. a Vanaprastha, a Brahman of the third class

अग्रहः

L.

houselessness n I अगृहता

TāṇḍyaBr.

house-mate n II मीटि

m RV 10.92.6.

an apartment on the housetop

I

पन्द्रशालिका

L.

housewife n I गौहिनी L, गृहिणी, गौहिनी

Megh, Ragh 8.72, Pañcat 2 — गृहेश्वरी BhP 10.60.54

— गृहस्वामिनी Pañcat 1.10.

II गृहस्था Vet 2.9/10.

a bad h. कुकुटुनिनी Kathas 23.27, कुगौहिनी

Kathas the duties of a h. towards a guest गृहाचारः

Kathas 57 a good h. सुगौहिनी Balar.

housewifery II स्त्रीनिबन्धनम्

W.

hovel n I कुटीरः, कुटीरम्

(Pāṇ 5.3.88) Bhartr, Vcar.

II गम्जा

W.

hover vb I विभ्रम, विभ्रमति, विभ्राम्यति

MBh, Kāv, etc प्लु cl 1 प्लुनत (rarely प्लुनति)

Br, MBh, Hariv.

II परिसृप, परिसृपति, परिसृपते

RV, SBr, MBh, etc.

to hover about परिपु, परिपूवते

Br, etc.

hovered round by bees II भ्रमरनिलसित

mfn Chandom.

hovering adj I रुधिर

IBh, Susr, etc.

II रुधिर

Mricch

— प्रव

RV.

the hovering of bees II भ्रमरविलसितम्

Chandom.

how ? I कथम् ind — केन प्रकारेण

Pānc कुतस् ind ChUp, etc — किम् ind — केन

instr. ind Pāncat, Bhartr.

II कथा ind (Ved for कथम् Pānc 5.3.26) RV, AV 8.1.16

TS, etc — कदा ind RV 7.29.3 — किम्भूतम् ind

— किंयत् ind RV, AVk, ŚBr — कुतस्तस्मिन् ind Kaps 1.

80.

h. acting कथं कर्मिन् h. being कथं भूत mfn Caurap

h. else ? अथै, अथ (Ved अथा) अथकिम् ind. h. for -

h. far I ~~कियदू~~ कियदूरे Pancat 52.4 — किम्यन्तिम्

ind

II कियत ^{msn} RV, AV, etc — कियत ind RV, AV, SBr

— कियत only in the expression साकियतः RV 3.30.37 (Nir 6.3)

h. far off कियत्यध्वनि MBh 14.766 h. great कियत ^{msn}

RV, AV, etc h. indeed कथामिव, कथं नाम, कथं नु, कथं सिद्ध

ind h. is it that कस्मात् सत्यम् h. is it with? क भू,

क असु RV 1.161.4, 7.88.5, AV 10.8.7, SBr, Pañ 3.1.12, Vārtt 1,

Pat h. is it with क (with गत) Nal, Pas, Pancat

h. large I कियत mfn RV, AV, etc.

II कियदपि Pāncat — यावत्कियच्च AV 8.7.13,

SBr.

h. long I कियच्चिरम् ind Kathās — कियत्कालम्

ind — किम्पर्यन्तम् ind.

II किवत् only in the expression आकिवत्.

RV 3.30.37 (Nir 6.32).

h. long ago ? कियाति Ved loc (with आ following) RV 1.

113.10, 2.30.1 h. many कति — कतिक Car h. many a

a time कतिशः Kum h. many in number कतिसङ्ख्य mfn Pāncat

h. many times कतिकुलः ind Vop — कतिधा ind RV, etc h.

many years old? कतिहायन Balar h. much कियत्

ind RV, AV, SBr — कियत् RV, A, etc — नयत् TBr 3.2.

9.7, कियत्.

h. much less I किमु, किमुत RV, SBr, MBh, etc पुनर
किम्

II किं नु Bhag 1.35, किं पुनरः R, Bhag 9.33, etc

किमुत — कुतश्च ind ChUp — न कथं नु ind.

h. much more I किमु, किमुत RV, SBr, MBh, etc

किम् पुनरः.

II अथकिम् ind — किं नु Bhag 1.35, किं पुनर

R, Bhag 9.33, etc — किमुत.

h. much rather किमु^{३०}

h. much so ever यावत्किञ्च

AV 3.7.13, SBr h. often कतिधा ind V, etc h. possibly

कथमिव, कथं नु, कथं नाम, कथं खिद् ind h. pos-

sibly ? (a stronger interrogative) किं नु खलु

ŚaK h. soon ? किञ्चिद्वर

ŚaK h. then? किं तर्हि

Pan 2.2.4, Pat 4.1.163, Kās h. would if be if यदि तावत्

(with Pres. or Impv.)

(after a negative phrase) h. much

less?) क्व

(with गत) R 1.67.10 based on the h.

much less? (Kimuta) ^{११} किमुतिक

only in comp based on

the h. much more (किमुत) ^{११} किमुतिक

only in comp

bought for h. much कतिक् Pat but h. is it that ततः कथम्

Sah 3.209 by h. much the more यथायथा, तथातथा, एवैव
210

in h. long a time किञ्चिद्विरेण 'saK in h. many parts

कतिधा ind RV, etc of h. many divisions कतिभेद mfn

Car of h. many kinds कतिभेद mfn Car ~~विद्वत्~~

कतिविध mfn relating to h. much l ss (Kimuta) केमुतिक mfn

only in comp the relation of h. much less केमुलम्

Kuval the relation of h. much more केमुलम् Kuval

the rule of h. much less less arguing a fortiori केमु -

33.30 the rule of h. much more arguing a fortiori कमु-

तिक्न्यायः Kuval, Samskarak, Comm on Kir 7.27 and Bh 10.33.30

still more h. कथंतराम् ind (used in emphatic questions)

Sarvad 105.12 the h.-manieth कतिथ Pa-n 5.2.51.

2 I यथा ind ~~Pa-n~~ Pa-n 8.1.37, Sch.

h. far soever कियद्यपि Pañcat h. great (quantus,

quot or qualis) यावत् h. many यति RV h. often

यति RV the h.-manieth यावतिथ Mn 1.20 the h.-

manieth day यावदहम् .

the how I कथं ता Yogas, कथं भावः Comm on KātyŚr.

a howdah II वरणकः L.

to say 'how do you do'? I कुराल म प्रश्न

Mn, MBh, etc.

saying 'h. do you do'? कुराल प्रश्नः

MBh, Hit, Vet,

BhP. ____

however I किन्तु

MBh, R, etc

परम्

ind Bivyaṅ

परं तु, परं किं तु .

II किं तर्हि

Pāṇ 2.2.4, Pat 4.1.163, Kās'

किं पुनर्

Bālar

किम् पुनर्

नाम

ind Jatak

पुनः

ind MBh, Kāv, etc

यदि वा

यद्वा

Balar

वा

Badar, Balar

सर्वथा

ind MBh, R, RPrāt.

howl I वाशितम्

MBh, R, VarBrS, Kathās

रकारःKād, PhP 3.17.9, Uttarar, Rājāt 5.417, Sāh, रकारः Bālar 1.46and 49, Rājāt 5.422 रकृतानि n pl Rājāt 2.99.II फैट्कारः

Śatr

फैत्कृतम्

Śatr

(of animals, wild beasts, etc) रवः W, etc.the h. of a wolf

रैषणम्, रैषा

L.

howl vb I वाश cl 4 (hātup 26.54) वाश्यत (ep.

वाश्यति Ved and ep. also वाशति, वाशत) RV, etc

II नद् intens नानाद्यत MBh — नद्

cl 1 (hātup 3.17) नदाति (ep. नदत) RV, etc

स्वनम्
नदाति with नादम्, शब्दम् — प्रव्याह, प्रव्याहरति

MBh, R (v. 1 प्रव्याह) — रट cl 1 (hātup

9.10) रटति Kāv, ar, Kathās caus रट्यति as

रास cl 1 (hātup 16.25) रासत MBh, R, etc — रु

cl 2 (hātup 24.24) रीति, रवीति (Ved. also रुवति,

रुवति, रवत) RV, etc — रुद् cl 2 (hātup 24.59) रीदिति

Ved and ep. also रुदति, रुदते) V, etc.

III रेष cl 1 रेषत Dhatup 16.19.

to h. towards अभिरिभ, अभिरिभति (acc.) BhP

अभिरि, अभिरि ति (acc.) (v. 1. अभिरिभति) BhP, AV 5.20.

3.

howler n I रुद० RV, etc.

howling adj I वाहिनिKam — ~~वाक्त्र~~ वाक्त्रf (आ) RV, Bhp — रुद्र RV, AV — रवण Bhatt .
Bha .

II नादिन

— फेल्हारिन Prab — रेण

W. —

much h. पुरुशवन्

m VS.

howling n I

विरुतम्

Mn, I, etc

— विरुति

f Kād, Mudr

— आरवः

(Pan 3.3.50)

— आरावः

(Pan 3.50)

— टकारः

Kād, BhP 3.17.9, Uttarak, Rajat

5.417, āh, टङ्कारः

Bālar 1.46.49, ājat 5.422

— टाकृतानि

n pl Rajat 2.99.

II डाकृति

f Mālatim 5.19

— फेटकारः

'atr

— फेलुतम्

'Satr

— रलरोलः

'prob) HParis

— रेषणम्, रेषा

L

— हुलि हुली

Hricc 8.28.29.

h. of animals

फेकारः

BhP, Prab, Sch

the h. of ajackal

शिवारुतम्

L

h. (of the wind or of animals)

9
4612: BhP, Prab, Sch.

20382

Hoya viridhifolia

II

शाकश्रेष्ठः

L.

Hoya viridiflora I मधुसूता

Bhpr.

II क्षुपडोडमुष्टि $\frac{m}{L}$ जीवदात्री L

— बहुवर्णिका L — सुजीवन्ती L — सुपर्णिका L

— सुमुष्टिका L — सुवालुका L — सूक्ष्मपर्णी

— स्वर्णपर्णी L — स्वर्णजीवन्तिका, स्वर्णजीवा L —

स्वर्णलता L — हिमाश्रया L, $\frac{हिमवर्ति L}{हिमपुष्पी}$

— हिमलता, हिमवल्ली L — हिमाढा L, हिमा L.

hue n I रङ्गः

MBh, Susr, Lalit

— रागः (ifc आ

or ३) MBh, Kav, etc.

II रुच

f VarBrS, Kalid, BhP

— शाभा

VarBrS,

Mudr.

having the h. of light (said of gods, of water and of

Soma)

पन्थ

mf (आ

h RV, 3, TS6.TBr.1

a red h.

कैहिरागः

MM.

huge adj I सुमहत् — महत् RV, etc —

प्रविकट Harav — विकट f (आ, ई) h RV, etc.

II उच्छ्रित Prab, Ragh — उग्र — पशमात्र

RV — स्थूल f (आ) AV, etc.

a h. serpent फणिपति m Bhartr̥ like a ~~h~~ h.

stone बृहद्ग्रावन् VS.

hugeness n I ^{११} वक्तव्यम्

S-ah.

hum vb I युमयुमायNom युमयुमायतेKir 6.4, ^{Sch} ~~Sch~~ — गुञ्जcl 1 गुञ्जतिRitus, ~~Kathā~~

Kathās, Git, etc

— शिञ्ज

cl 2 (Dhātup 24.17) शिञ्जते(according to Vop also cl 1.10 शिञ्जते, शिञ्जयेत) IV, etc.II श्विङ् cl 1 श्विङ्गति (Susr) caus श्विङ्गयति

NBh 3.12379

— प्रीलूज, प्रीलूजति

Dhānamj

विकूज cl 1 विकूजतिR — विरु, विरुवति, ~~विरुवते~~विरुवति, विरुवति Kav, Kathās, etc — स्तुभ cl 1 स्तुभातिIII, Br, Laty — स्वन cl 1 (Dhātup 19.79) स्वंनाति

(m.c. also स्वनते) IV, etc

— हुङ्, हुङ्गति

SarngP.

II गुज् cl 1.6 गोजति, गुजति Dhatup 7.23, 28.76

मश cl 1 मशाति Dhatup 17.75.

to begin to h. समुद्भुज्, समुद्भुजति Prasannar

to h. (as a bee) ववण cl 1 ववणाति Bhatt Bhat 6.84

कू cl 2 कूति (Ved कवीति Pan 7.3.95) or cl 1

कवत cl 2 (Dhatup 22.54) or cl 6 कुवते (Dhatup 28.108) cl 9 कूनाति, Bhatt — रु

cl 2 (Dhatup 24.24) रीति, रवीति (Ved also रुवति, रवति,

रवते) MBh, Kav, etc.

hum n I स्वः रवः Ragh, Kathas.

II पञ्चैडितम् R मशः L लपितम्

AV स्तोभः Br, SrS, MBh, BhP.

the h. of bees सामन n — सामगीतम्

रुतम् (often रुतानि n pl) KātySr, MBh, Kāv, etc

अलि विरावः, अलिविरुतम् L.

human n I मानवmf (इ) n RV, etc मानुषmf (इ) n RV, etc, मानुषकैविक mfn MBh मानुष्यmf (आ) n Gobh, MBh, Heat, मानुष्यक mfn SBr, etc मनुष्यmf (आ) n RV, AV, SBr पौरुषेय mf (इ) n RV, VS,AV, Br, MBh पौरुष mf (इ) n SBr, MBh, etc^{११} पौरुषविधिक mfn Nir पुरुष mfn RV.II आनु mfn T नर्य mfn नरुष्यmfn RV 9.88.2.91.2 नर mf (इ) n Mn, Kav^{११०} पारुष mf (इ) n BhP.not h. I अमानवmfn Sis 1.67 अमानुष

mf (३) n RV 10.95.8 — नमानुष्य mfn MBh 14.266.

any h. being मर्त्यधर्मिनः, मर्त्यधर्मिनः mfn MBh

belonging to a h. sacrifice ^{११} पारुषमधिक mfn Sis en-

dowed with h. limbs पुरुषगान mfn Kaus the

fruit of h. effort पुरुषकारफलम् L having a h.

body मनुष्यकाय Bear — नराङ्गः

mf (३) n Hcat, नराङ्गक having a h. feet नराङ्गि

mfn Hcat having a h. form पुरुषविध mfn SBr, TUp

having a h. voice पुरुषवाच mfn VS, SBr h. action

^{११} पारुषयम् AV h. and divine ^{११} मानुषदिविक mfn Mn 1.65

a h. animal पुरुषपशु m W.

a h. being I मानवः

RV, etc — मनुष्यः

RV, etc — मानुषः

(ifc f आ) V, etc — —

पुरुषः IV, etc — पुरुषराजः TS.

II कलवरपुषः m Bham — तनुभूत m

Pāncat, VarBrS, Bhartr, BhP, Prab

— पूरः m MBh, Kav,

etc .

a h. body नृकलवरः

Kath-as a h. bone

पुरुषशाम AV — महाशिवः

L a h. Buddha

मानुषिबुद्धः Buddh.

h. condition I मानुष्यम्

MBh, Hariv, etc, मानु-

पुष्कम्

~~XXXXXXXX~~ Das.

II नरता, नरत्वम् Pur — मर्त्यता

MBh,

Kathās.

h. effort पुरुषकारः

Mn, Yājñ — पुरुषार्थः

MBh, R, etc.

(astrol.) a h. figure representing the Nakshatras नक्षत्र-

पुरुषः, नक्षत्रपुरुषकः ~~xxxxxx~~ h. form नररूपम्

a h. head पुरुषशिरसः n KātyŚr, पुरुषशीर्षम्

ŚBr a h. hero नरलोकावीरः

Bhag h. incar-

nation पुरुषावतारः Sinhâs h. intelligence ^{११} पारुषं ज्योतिस्

n Sarvad a h. king मनुष्यराजः VS मनुष्यराजन्

m S, Br h. milk पुरुषक्षीरम् MaitrS a h. name मनुष्य-

नामन् n Tār.

a h. nature I मानुष्यम्

MBh, Hariv, etc, मानु-

ल्यकम् Das — ^{११ १} पारुष्यत्वम्

Jaim, Sch.

II मर्त्यभावः Kathās, Rajat.

h. origin ^{११ १} पारुष्यत्वम्

Jaim, Sch a h. race

मनुष्यजातम् Gaut, मनुष्यजाति f Hit

h. splendour मनुज्य-

यशसम् h. state मर्त्यभावः Kathās, Rajat h. womb

मनुष्ययानि SBr knowing h. nature चित्तज्ञ mfn Ragh 10.57,

Sch 3.130 (चित्तज्ञता f abstr), Subh of h. form पुरुषा-

कार mfn Hcat of h. shape पुरुषाकार mfn Hcat

one who asserts the h. origin of the Veda पुरुषप्रथवदवादिन

m Sarvad one who has shaken off what is h.

विधुतमाल्य mfn BhP possessing h. glory मनुष्ययशसिन

mfn TS relating to a h. sacrifice पुरुषमाधिक

mfn GrS the result of h. effort पुरुषकारफलम्

L seeing with h. eyes नृचक्षुः mfn Hariv the

Veda and h. tradition धर्मिकः f du.

humane n I मानुष

mf (ई) n PV, AV — आनव

mf (ई) n PV, आनव mfn T.

II उव

mfn L.

humanity n I मनुष्यता

R, MarkP, मनुष्यत्वम्

TBr, Mn, etc

— मानुषम्

RV, etc

, मानुषता, मानुषत्वम्

MBh, R, Pur, मानुष्यम्

MBh, Hariv, etc.

II नरता, नरत्वम्

Pur.

human-like II

मानुषनिकाशन

mfn JaimUp.

humble adj I नम f (आ) RV, etc विनम

f (आ) Kāv, VarBr, Pur विनत Bh tt, Kathās प्रणत

IBh, I, Bhp नमस्य RV, etc संनतिमत Hariv (√सम् + नम्)

(√स + सम् + नम्)
ससनाम Halēd विनीत In, IBh, etc विनयान्नित

L .

II अनुद्य अनुक्षत अनुनासिक
((अनु + ऽद् + णि)) अनुद्य

f (इका) ((अनु + नी)) अभिमानशून्य उद्यन्त

((ऽद् - दम्)) उपजीविन् Ratnāv कारि, कारिन्

RV 5.52.12 निभृत IBh, I, etc निरहंकार

IBh, Bhp निरहंकृति Bhartr, Bhp, निरहंकृत IBh, Bhp

निर्गर्व Rājāt — निर्मद MBh, Rājāt, Kathās — निर्विण्ण

W — नैस्वैक Ragh (न + उद् + सिच्) — न्यक् कृ

— न्यग्भूत MBh (न + अच् + भू, तस्यार्थः शिष्यवत्त्वः)
 न्यग्भूताः प्रियकारिणः MBh 12.426

— न्यञ्च f (नीची) (न्यक्) (न + अच्) —

पाणिपातिन MBh — प्रवण f (आ) L — प्रभित

MBh, Kav, etc, (संनतः प्रभितौ भूत्वा वाक्यमनुमत्तवीत् MBh 3.1723)

— पसृत MBh, R, etc — पद्ध f (आ) MBh, Kav, etc

(cf प्रह्वभिताइन "humble salutation" BhP 1.11.23) —

प्रह्वभूत Bālar — प्राध्व L — बुद्धिमत् W —

वज्जशोभ TBr, ch — वचनग्राहिन् L — वश्य

Bh, Kav, etc वीतदम्भ L (वी+इ) सकामकारिन्

Rajat सम्प्राप्त MW सुबल L (सु+बल)

व्यानमोह x nom व्यानमोहोति Bham.

h. in dress and ornaments विनीतवैषाभरण n 8.2

h. (said of persons) लघु f (वी or इ) Bh, Kav, etc

a h. servant पादपरिचारकः Near h. station लघुभवः

Bhartr (v.l.) h. submission to प्रणिपातः

(ifc f आ) (gen) Bh, Kav, etc the making h. शाक्तीनी

करणम् Pan 1.3.70 a most h. servant पदातिलवः

to be h. I नमस्य Nom नमस्यति

(ep. also

नमस्यते) RV, etc — न्यग् भू .

to make h. शालीनीकृ, अ शालीनीकरोति

III

to render h. प्रह्वय Nom प्रह्वयति

Uttarar.

humble vb I अ्यानमीकृ Nom अ्यानमीकरोति

Bham.

II आवर्जनीकृ Lalit — ली caus लापयते

Pāṇ 1.3.70 — विकथ caus विकथयति MBh.

to h. i.e. outstrip निम्नय Nom निम्नयति Nalac

to h. one's self न्याग भू .

humbled adj I आनत

MBh, etc (आनतसामन्तः

(देशः)

MBh 1.69)

— न्यकुत

Rājat, Kathās

आवाजेत

Kathās, etc.

xxx

II अभिभूत

— पराभूत

MBh, Kav, etc

— वश्य.

not h. I अनानत

RV.

h. by misfortune

आपद्धिनीत

Balar 193.17.

by humbling

न्यकुत्य

ind

Rājat

by h. one's self

न्यगभूला

ind MBh

having humbled

न्यकुत्य

ind Rājat

having h. one's self

न्यगभूला

ind MBh.

humbleness n I नम्रता, नम्रत्वम् Kav — प्रश्रयः

MBh, etc — सम्प्रश्रयः BhP.

II दासत्वम् Sarwad — नाभिमानः MBh

(v.1) अनभिमान) Mālav — लघुता, लघुत्वम्

Kāv, Pāncat, etc.

excessive h. नातितति f Kāv (words) full of

h. प्रश्रयान्तर mfn MBh.

one who humbles

न्यग्भावयितु

m pas'what h. anoth r

परिभावुक

mf (ई)n(with acc) 'Siswhoh. another

परिभावुक

mf (ई)n(with acc.) 'Sis.

humbling II निवृत्तम्

Bhartr̥ 12.30 (v. l. निवृत्ति)

पातनम् w.

h. one's self

सन्नायः

Hariv.

humbly I पाश्चतम

ind (प्रौवाच्य प्रभितं विनशान्वितः)

MBh 1.7532).

II नीयः ind Kav — व्यक् ind — पाश्चम

ind Hcar.

h. entreated अनुनीत

mfn.

humid adj I पक्विलन्न R, Susr.

II प्रस्तुत MBh, Kāv, Susr — सजल R, Megh, Sis

to become h. II पक्विलद्, पक्विलद्यत MBh, Susr.

being h. पक्विलन्नत्वम् Susr.

humidity n I प्रवल्दः

MBh — परिवल्दः

MBh.

II रसा RV.

humiliate vb I निकृ, निकरोति, निकुरुते

RV, AV, VS,

Śr — लपूकृ, लपूकरोति Naish.

II नाभिभू — उह्री caus उह्रापयते

Kas on Pan 1.3.70 — जृ cl 1 P L x — नमीकृ

Inscr — विकृ caus विकृयति MBh — शालीनीकृ,

शालीनीकरोति MW.

to h. by विकृ, विकृते (ep. also विकृयति)

(instr.) MBh.

homiliated adj I निकृत

MBh, R, etc — भजनमान

BhP — अवज्ञापित.

II आभिषक्त

L

— आत्तगव

L

—

भजनदप MW.

greatly h. सुपरिभूत

Vajracch

liable to

be h. परिभवनीय

Mālav, Kād, Kathās.

humiliating adj II अभिषङ्गिन्

MBh 4.2108 नाम्न

Kavyād.

humiliation n I निकारः

MBh, Kāv, etc

— निकृतम्Bhartr 30 (v.1. निकृति) — न्यक्कारः Hariv, BhP, न्यकृति

f Bālar, Pañcad

— न्यग्भावनम्Pañ 1.3.70, Sch, न्यग्भावःŚamK — अथङ्क्रिया, अपमानः — परिभवः MBh, Kāv, etc— परिभवविधिm Śringār, परिभवनम्

Mālav

— परिभूतताVajracch, परिभूति f Kathās, Pañc, BhP

पराभवः SBr, MBh, Kāv, etc

— पराभूति

f AV, Kāv, Pur

पराभावः L.

II आभिभवः— आभिभूति

f L

— आभिषङ्गः

(ifc f आ Ragh 14.77) MBh, Ragh, Kum

— अवसादना

— नियमनम् .M/ — भङ्गः Mn, MBh, etc — विमाननम्

(and विमानना) MBh, Kav, etc — शास्त्री —

लीकरणम् Pan 1.3.70.

h. of pride मदभङ्गः

Bham h. suffered from

others परपरिभवः iricch not subject to h. निरभि-

भव mfn Bhartr .

humility n I विनति f W — नति f Kāv, Śatr,

etc.

II अमानिता, अमानित्वम् Bhag, etc —

कर्मशीलम् n L — निभृतम् MBh 5.1493 — वश्यता

(MBh, Hariv, R, etc), वश्यत्वम् (MBh, R) — वाग्यः L —

शालीनम् BhP — शिक्षा W.

h. personified (as a daughter of Daksha and wife of

Kratu) सैनति f Hariv, Pur H. personified (as a daugh-

ter of Devaala and wife of Brahma-datta) सैनति f Hariv, Pur

h. towards सैनति f (loc) MBh, Hariv, R, etc possessing h.

वेनयशागेन

mfn MW.

humming adj I गुञ्जित

Kād, Bhatt 2.19, Kathās 18.353

(as a bee) ववणित Vikr.

II इतडुगारिन्

Kād 1.251, Mālatīm

— नदनिभन्

AV 5.23.8

— निहादिन्

Kāv, Kathās

— (as a bee)

पणदित Śis — वाकाः m pl AV.

full of h. bees

शिञ्जलडडि

BhP, शिञ्जानभ्रमर

Bhatt.

h. ^{९९}रतोभf (ई) Lāt̄y.

humming n I पुङ्गुमः

Subh

— गुङ्गुमः

L

— गुञ्जः ŚārngP

— गुञ्जा L

— विरावः MBh, Kāv, etc

— ह. (as bees etc) आरावः (Pan 3.3.50) N, MBh, Hit, etc

— विकृतम् Mn, R, etc.

II आश्वेडितम् R — श्वेडितः, श्वेडितम्

(g अध्यादि) MBh 1.2820, Hariv 13238 ff — श्वननम्

— श्वानः TPrat — निनदः (निनदम् ChUp 3.13.8)

निनादः MBh, Kāv, etc — निहृदः MBh, Kāv, Pur — प्रक्ष्वेडा

MBh — भङ्गुनरी भङ्गुनरी L — मशः L — विकूजितम्

a charming h. मञ्जुगुञ्जः

Sarng^p

h. maker

गुञ्जकृत m L.

h. (of bees) I गुङ्गारः

Alamkarat, गुमगुमायितम्

Vasav 334.

II उर्मिका

L — रणत्वारः

Rajat, रणितम्

Gīt.

h. (of birds) रवः

Ragh, Kathas

h. (of hymns)

अनिरुक्तगानम्

a h. sound made to ~~kill~~ lull a child to

sleep मुकुलिका

Vas, Introd

a h. top भ्रमरकम्

— डिम्बः

Naish 22.53

an iron arrow (as humming)

पक्ष्वेदनः (Panc), पक्ष्वेदना, पक्ष्वेदनः, पक्ष्वेदना (L)

to make a h. sound प्रणु, पणीति

onomat imita-

tion of the h. of bees गुम

only in comp.

humour

1 I नर्मन्

m MEh, Kav, etc.

the sense of h. हास्यरसःbilious h. 2 II भ्राजकम् L — मायु in n L.the crystalline h. स्वच्छद्रव्यम् MW h. of the body तपुः-

रजवः L.

phlegmatic h. II क्लृप्तदन्तः L — रवटः L— क्लृप्तदन्तः mf (द्विती) n L (v.L. क्लृप्तवत्) . ~~MAHAR~~watery h. रवटः L watery h. in the body लासीकाCar, Bhpr the watery h. of the body रवटः Car 4.4 theaccumulation of vitiated humours दोषोच्छ्वासः दोषोपचयः

Susr the aggregate of the 3 h. त्रिधातु n W applied

to the h. themselves दोषः rarely दोषम् Susr L a

compound affection of two h. दो दोः L consisting of 3 h.

त्रिधातुक mfn BhP 10 destroying the h. धातुघ्नः L

having the bodily h. unequally proportioned विषमधातु

mfn MW a morbid combination (sannipāta) of the three h. of

the body क्लेदः m L one of the 3 h. of the body माकृतः

Susr (in anat.) the predominance of one of the h. at the

time of generation प्रकृति f W proceeding from a morbid

affection of two h. दो दोज mfn W relating to disease

of the three h. दोषदीय mfn Cat the rise of vitiated h.

दोषाच्छायः Susr the seat of disorder of the h.

दोषस्थानम् Susr waste of the h. धातुक्षयः .

3 I प्रत्यासत्ति f Ratnâv.

humouring n I अनुकूल्यम् Rajat.

(in dram) humourous speech I व्याहारः Bhar, Daśar, etc.

hump n II विष्टपम्

(rarely विष्टपः) (with

शृङ्गभस्य) SBr — स्थपुटः L.

being a h. (as flesh) स्थपुटगत

mfn Mālatīm a

bullock with a h. on his shoulders कुकद्मन् m Kum 1.57,

कुकद्मिन् m BhP, कुकुद्मन् m R belonging to a h. (as flesh)

स्थपुटगत mfn Mālatīm having a dewlap (and) tail (an

h. (and) & claws (and) horns सास्नाकाङ्गुलककुदखुरविषाणि

mfn Pat having a large h. उन्नत mfn TS, TS, Laty the h.

(of a camel) माणि m (f only L ई f Sinhās) MBh the h.

(of a man) ककुद् f Kathās.

h. on the back II गडु

m Pan 2.2.35, Vārtt 3, 1.3.37,

Kās, गडुक, गडुक

~~XXXXXXXX~~

पृष्ठग्रन्थि m L — पृष्ठशिरः,

पृष्ठशिरः SarngP — स्थगु m L (v. 1. स्थगु)

the h. on the back of the Indian bullock कद्रुकम्

Heat 1.399.6 the h. on the shoulder o the Indian ox हंसकूटः

L the h. on the shoulders of the Indian bullock ककुद

f AV, TS, BhP, etc, ककुदः, ककुदम् MSh possessing a

h. ककुदम् mfn IV 10. 2.102.7, VS 9.6, Ragh, Pancat,

ककुदम् mfn shaped like a h. ककुदरूपिन् mfn

DaivBr a young bull whose h. is yet undeveloped अजातककुद

m Pan 5.4.146, Sch having 3 h. त्रिकूट mfn 12h 12.

hump-back n भटः Gal.

to cure a h.-back I स्पष्टय

Nom स्पष्टयति

hump-backed I कुब्ज

mf (आ) n VS 30.10,

ShadvBr, MBh, etc, कुब्जक

mfn Pāṇcat, Vet — न्युब्ज

mfn L

II (as a bull) कुम्भत

mfn VS, TS, Laty — कुकुदवत्

mfn VarBr — गडुर

mfn L

— गडुल

mf (इ १)

गडुरादि) ~~xxx~~ n (ganās सिद्धमादि, [in comp or ifc]

कडारादि) ShadvBr 4.4 — गडुल mf (g सिद्धमादि

not in Kās and anar) L, Sch, गडुल — पुष्पगन्धि mfn A

— सन्धर mf (आ) n.

a ~~h.~~ h.-backed bull कुभः

MaitrS 2.5.3

(उन्मत् TS 2.1.5.2) a h.-backed man गडु m L गडुकु,

गडुकु — कूबरः L a h.-backed person and a dwarf

कुब्जकिरातम् n s कुब्जवामनम् gana गवाश्ववादि

the state of being h.-backed कुब्जता

Car.

humpbackedness I ^{११} काञ्च्यम्

Susr.

II गाङ्गुल्यम्

ह ब्राह्मणादि

humped adj I ककुदमिन

IBh, Var DrS.

full h. पूर्णककुद

Pan 5.4.146, Sch ^{two} ~~two~~ h.

द्विककुद m L ~~two h~~ द्विकुल L.

hunch-back II

विनता

GrS.

hunchbacked II

स्थपुर

mf (आ) n

Hear,

-/-
Kasikh.

hundred n I शतम् (rarely शतः ifc f ई) (used

with other numerals) RV, etc शतकम् MBh, etc.

II दशति f MBh.

accompanied with a h. शतवत् mfn RV अनुशतिक

mfn affording a h. aids शतीति mfn RV, TS amounting

to a h. शतक mf (इका) n Hariv, MārkP शतिक

mfn Yājñ 2.199 amounting to a h. thousand शतसाहस्र

mf (ई) n Mn, MBh, Hariv, MārkP an amount of a h. शतिका

Pāṇ 5.4.1, Sch belonging to a h. Rudras शतकुक्ष्य

mfn VS, शतक ३+१ MBh 13.7092 belonging to a person

accompanied with a h. आनुशातिक mfn belonging

to a person brought for a h. आनुशातिक mfn belonging

to a thing accompanied with a h. आनुशातिक mfn

belonging to a thing brought for a h. आनुशातिक mfn

bought for a h. अनुशातिक mfn bought with a h. शत्य

x mfn Pan, Sch, शतिक bought with one h. and fifty

अव्यर्थशत, अव्यर्थशत्य mfn changed for a h. शतिक

mfn the chief of a h. शतेशः in 7.115.117 the

chief of h. villages ग्रामशतेशः comprising a h.

शतक mf (इका) n Hariv, MarkP onsisting of a h. शतक

mf (इका) n Hariv, MarkP शत mf n Yājñ consisting

of a h. thousand शतसहस्रक mf (इका) n Buddh

शतसाहसिक mfn Hariv शतसाहस mf (इ) n

Mn, MBh, Hariv, MarkP consisting one h. and one शताधिक

mf (आ) n MBh containing a h. शतिक mfn Yājñ 2.199

शतवत् mfn RV containing a h. thousand

शतसाहस mf (इ) n Mn, MBh, Hariv, MarkP a distance of

one h. and twenty inches अर्धहस्तकः L distributing a

h. bounties शतामय mfn RV distributing a h. rewards

शतामय mfn RV doing anything with a h. शतिक

effecting anything with a h. शतिक mfn

mfn having a h. bellies शतिदर mfn IBh, Hariv hav-

ing a h. edges ~~शतिदर~~ शतिकेशर mfn MW having a h. sons

शतपुत्र
~~शतिकेशर~~ mfn MBh having a h. thousand ~~शतपुत्र~~ सकश्

mfn MW having a h. Ukthya days शतोक्थय mfn SBr, Kat Sr

a h. ancestors शतं पितरः, शतं पितृणाम्, पितृशतम्

a h. and a half सार्धशतम् MW a h. and eighty-eight

अष्टाशीतिशतानि n pl BhP the h. and fifth (ch. of R)

पञ्चशततम mf (५) n h. and fifty सार्धशतम्

MW the h. and 1st एकशत mf (३०) n Mph 3.101

एकशततम mf (आ) n h. and five पञ्चशतम

Lāty h. and forty four चतुश्चत्वारिंशशत

mf (ई) n 'SBr 10.4.2.7 h. and four Angulas रथाशतः

Katy'Sr, Katy'Sr, Sch, etc the h. and fourth (Ch. of R 2. and

fourth) चतुःशततम mfn the h. and ninth नवशततम

mf (ई) n R ~~अथैकशततम~~ a h. plus one, one h. and one

एकाधिकशततम, एकशततम one h. and one fold

एकशतधा ind, एकशतविध mfn and the one h. tenth

दशशततम mfn one h. thirtieth त्रिंशच्छतम

one h. and three त्रिंशत् mfn SankhBr 14, SankhSr the one

h. and twelvth द्वादशशततमम् mf (ई) n a h. and

twenty,
plus, one h. and twenty विंशत्यधिकं शतम्, विंशंशतम्

h. and twenty विंशतिशतम् 33r, Laty the one h.

and twenty second द्वाविंशतिशतम् mf (ई) n

MBh, R one h. and twenty two द्वाविंशतिशतम्

h. and two द्विशतम् Nidānas a h. cattle and a

car with horses शताश्वरथम् n sg KatySr the

h. couplets of Bhallata भल्लरशतकम्

h. -hunas धनुःशतम् Mn 8.237 a h. examples

दृष्टान्तरालकम्

KW

a h. excellent qualities

गुणशतम्

W

a h. fools

मूर्खशतम्

Hit

a h.heat-making sun-rays विश्वभूतःf pl

L

h.-jointed

शतपत्र

L

a h. leaves

शतपत्रम्

(ibc)

Dhyānabōp

a h. mouths

शतमुखम्

KW

h.-rayed

शतमयूखः

VarBr

a h. Rudras

शतरुद्राः

m pl Catthe h. sons of Asishṭha

वासिष्ठशतम्

AitBr, MBh, R, etc

the h.th division (esp. of a constellati-on)

शतांशकः

VarYogay

a h. thousand fold

शतसाहस्र

mf(इ)

n Mn, MBh, Hariv, MarkP

a h. thousandth

part शतसाहस्रम्

DhyānabUp

a h. thousand (thecounted object may be in gen. or in opposition or comp) शत-सहस्रम्, शतसहस्राणिn. sgr. pl Hariv, R,etc, शतसाहस्रम्R a h. time more thanशतगुणम् ind (abl).a h. times I शतकूलःind Kāv, Kathās, BhPशतगुणम् ind — शतगुणmfn Mn, MBh, , Pāncar,II शतवारकम्, शतवारम्ind AgP — शतशःind (in connexion with a nom, acc or instr) AV, Mn, MBh, etca h. panishads शतापनिषद्the h. verses of

morality by Bhartr नीतिशतकम् - a h. verses on love

शृङ्गारशतम्, शृङ्गारशतकम् a h. years शतवर्षम्

, शतवर्षिन् mfn MBh a h. years शताहम्

h. years old वार्षशतिक mfn Pan 5.1.58, Vartt

5, Pat a h. Yojanas शौजनशतम् in a h. ~~XXXXXXXX~~

manners शान्तिनीभिः ind RV 1.39.7 into a h. thousand

pieces शतसहस्रधा ind in one h. and one parts

एकशतधा ind in h. शतशः ind AV, Mn, MBh, etc

living a h. thousand years शतवर्षसहस्रिन्

mfn MBh lord of a h. skulls शतकपालशः ajat

a man a h. years old शतायुस

m W, शतायु

mfn SBr not a full h. अशतम्

SBr 4 one h. and

nine नवशतम्

one h. and ninety नवतिशतम्

L one h. and one एकशतम्

one h. and sixteen

षाडशशतम्

JaimBr one h. and sixty षष्ठ्यधिकशतम्

MW.

one h. thousand I लक्षः लक्षम् Yājñ, Hariv, etc ,

(लक्षा) —

II लक्षकम्

Pāncar

— लक्ष्यम्

ā ajat one h. thousand and ^{quarter} ~~part~~ of it, i.e. 125000

सपादलक्षः, सपादलक्षम्

Pāncat one who deser-

ves to be approached from a distance of a h. yojanas

^{११} याजनशतिक mf (ई) n Pān 5.1.74, artt 2, Pat one who

goes a h. Yojanas ^{११} याजनशतिक mf (ई) n Pān 5.1.

74, V-artt 1, Pat one who has reached h. years परायुस्

m BhP one the one h. and ninty fifth day पञ्चनवते दिनशते

VarBrS 21.7 possessed of a h. शतवत mfn EV

possessing a h. शतिन mfn IBh, Kav, etc शतस्विन

mfn EV possessing a h. bounties शतामय mfn EV

possessing a h. excellent heads ^{११} शतिकशीर्षिन

mfn BhP (Sch) possessing a h. rewards शतामय mfn MV

possessing a h. unique heads ^{११} शतकशीर्षिन mfn BhP(Sch)

possessing one h. and one एकशतिक mfn Kas on Pan

5.2.118 the possession of a h. sons शतपुत्रकम्

g मनोशादि proceeding in a h. ways शतमुख

mfn Bhartr rewarded with a h. gold pieces शतकृष्णक

mf (आ) n TS, Kath sacred to a h. Sudras शतकृद्भिः

mfn S, शतकृद्म् MBh 13.7092 seven-h. सप्तशत

mfn, सप्तशतम्, सप्तशती MBh three h. and sixty

शीणिषष्टिशतानि Sa nkhBr with a h. chariots शतं रथेभिः

RV 1.48.7 an amount of several hundreds शतिका

Pan 5.4.1, Sch by h. शतशः ind AV, Mn, MBh, etc शत-

सहस्रः ind (in connexion with a nom. or acc.) MBh by h.

of thousands शतसहस्रशः ind (in connexion with a nom., acc.

or inscr) MBh, A, BhP by h. of thousands लक्षशः

ind MW conquering h. शताजित् m Variv, Pur consist.

ing/h. शतिन् mfn RV शतग्विन् mfn RV

protecting h. शतातिः mfn RV, TS.

h. eyed I शताक्ष

mf (इ) n L — शतकोचन

mfn.

hundred-faced I शतानना

Cat.

a hundred-fold 1 I शतगुण mfn.

1 II शतग्व mf (ई) n RV, शतग्विन्

mfn RV — शततन्तु mfn ~~Kasikh~~ Kasikh — शतदातु

mfn RV — शतदाय mfn V, A, MaitrS, TBr, RV — शत-

भुजि mf (ई) n RV — शतमान mfn VS —

शतिन् mfn RV — शतान्मान SBr.

having a h.-fold power शतक्रतु mfn V, VS, AV,

etc having a h.-fold insight शतक्रतु mfn RV, AV, S, etc

h.-fold happiness शतसुखम् Bhartr. a h.-fold

increase शतगुणीभावः Kathās a h.-fold more valuable

शतगुण

mfnpurifying a h.-fold

शतपवित्र

mf (ओ) n IV.

2 I शतधा

ind ¹ dr, Up, etc.h.-foldness Iशतशारवलम्
~~शतरवल्~~

Rājat.

h.-handed I शतहस्त

mfn AV.

hundred-headed I शतशीर्षि

mfn 13h, Hariv, R ____

शतमूर्धन mfn VS.

II शतशीर्षिन

mfn SBr.

20450

hundred-killer I शतमारिन्

m W.

h.-membered I शताङ्ग

mfn MBh.

h.-peaked II शतशृङ्ग

mfn R.

h.-pointed II शतशृङ्ग

mfn RV.

~~XXXX~~

h.--quivered I शतशुधि

mfn SBr.

the hundredth I शततम mf (आ, ई) n R, MBh,

R, etc.

II शतक mf (इका) n R — शतिक

mfn VarBrS,

being in the h. शतग mfn VarYogay a h. part

शतीशः the h. part शतभागः SvetUp the

h.th part (esp. of a constellation) शतीशकः Varyogay.

~~hundred-tongued~~

hundred-tongued (Śiva) I शतजिह्व

mfn MBh.

h.-wheeled I शतचक्र

mfn RV.

hundred-witted I शतबुद्धि

mfu.

hung adj II उद्धMBh 4.13.12 — निषक्तSBr, Kālid, Var — बद्ध R.h. on विषक्त AV, etc h. out to view (as flags etc)आक्षिप्त h. to विषक्त AV, etc h. up उद्धMBh 4.13.12 h. upon विषक्त AV, etc.h. with II निवीत (instr) BhP —परिक्षेपक mf (इका) n (ifc) Karand — विलम्बिन(ifc) Bh, Pur (prob.) h. with समालम्बिनmf n Cat (in passive sense) hung with (as with wreaths) अवसक्त

that on which anything is h. संज्ञा

Nir.

hunger n I बुभुक्षा

R, Var, etc

— क्षुध

f

RV, AV, etc, क्षुधा । g भजादि Canar 40) Nal, Pāncat.

II क्षारिका

L

— जठरज्वलनम्

Bham 1.49

— जठर

mf (ई) n Pāncat 2.6.50(4.8.3) BHP 4

— पसा

L

— भक्तचन्दः, भक्तकांक्षा, भक्तकृति f Susr

— भोगपिशाचिका

L

— शयकः

(only L)

— लङ्घनम्

Susr.

affected by h.

क्षुधाविष्ट

mf n W

afflicted with h.

क्षुधान्वित, क्षुधापीडित

mf n W

afflicted with h. and thirst

क्षुप्तिपासार्ते

mf n W. ~~attaxing~~ kx

allaying h. I क्षुत्सतिकारः

Mn 10.105.

II क्षुधाद्वयः

, क्षुधानाशनम् Gal _____

क्षुधाशान्ति f Bhartr 2.23.

causing h. क्षुधाकर mfn Vedāntas, Dhūrtas, क्षुधापत्

mfn W cessation of h. क्षुन्नित्वत्ति f W h. and thirst

अशनाशापिपासे f. nom. du ŚBr 14 not liable to

h. अक्षुब्ध mfn AV विजिघ्रस mfn ŚBr, Ch p

pain of h. क्षुद्रोगः Pāncat suffering from h. and thirst

क्षुत्तृषान्वित mfn W, क्षुत्तृष्णापपीडित mfn Mn

8.67 suffering from h. and thirst क्षुत्तृट्परीत

20460

3

mfn W.

hungered adj I क्षुधित

Pan 7.2.52.

hungry adj I बुभुक्षु

MarkP — बुभुक्षित

mfn Mn, MBh, etc — बभुक्षापीडितmfn MW —क्षुधित mfn g तारकादि

ChUp, MBh, R, Susr, Ragh

— भोजनार्थिन

mfn Kathās

— क्षुधानु

mfn

Pancat 1, VarBrS 68.110 and 114, 101.9 — क्षुन्मत

Venis 6, क्षौद्युक TS 1.5.6, SBr 12 — क्षुद्रत L

II अनशित

R

— अशनायावत्

Vedāntas,

अशनायित L, अशनायुक SBr 7.11.12 —

अशिशिषु Kaus — जरन्वन्

RV 6.44.11 — निषत्सु

L — निरन्वस BhP — प्सात्

L — रङ्ग

Prab — श्रान्त L.

not h. II अक्षौधुक

MaitrS — अनशन्ताय ऽBr.

MaitrS — श्र .

beginning to feel h. and thirsty क्षुत्तृड्भुव

continually h. क्षुत्तृड्भुव

Pāncat 1, VarBrS 68.110 &

114, 101.9 h. and thirsty क्षुत्तिपासित Mn 8.93

a h. crane कङ्कुरङ्कुरः

Prab h. mouthed विभक्षयिषुदंष्ट्रिन

VarBrS not becoming h. विजियत्स

SBrs, ChUp one

who is always h. ११ बाभुक्ष

mf (ई) n g लत्तादि

very h. पारिबुभुक्षित

MBh

— क्षुत्तर

IBh 13.१

to be hungry I भुज desid भुभुक्षति (once)

भुभुक्षते IBh, BhP — क्षुध्य cl 4 क्षुद्यति RV 1.104.7, AV

2.29.4, TS 5.5.10.6, 7.2.52, Bhatt.

to feel h. क्षुध्य cl 4 क्षुद्यति RV 1.104.7, AV 2.29.4

TS 5.5.6.6, 7.4.3.1, Bhatt. to be h. विक्षुध्य, विक्षुद्यति

TBr.

II अशनाय Nom अशनायति

SBr, ChUp.

the huns I हुणः m pl Inscr, Buddh, MBh, etc.

the king of the ~~the~~ h. हुणः .

hunt vb I मृगय्ता चर

cl 1 चरति

rarely

चरते

MBh, R

— मृग

cl 4 P, 10 (Dhātup 26.137,

35.46) मृगयति, मृगयते

(also मृगयति

) RV, etc

— मृगय्ता परिधाव

MBh.

II संवह

caus संवाहयति

Pāncat 5.14

the going out to h.

मृगयायानम्

Kām.

hunted after I मागित

mfn R, Hariv, SaddhP.

to be h. after I मृग्य

mfn Kāv, Pur.

hunter n I व्याधः In, MBh, etc — व्याधकः

Kaus — लुब्धकः MBh, Kav, etc — लुब्धः MBh, R —

आखेटकः Pāncat, Kathās, Vet — आखेटिकः L.

II कुलिकः BhP 10.47.19 — कौटिकः L

— कौटिलिकः Sch — खट्टिकः L — द्रोहार

(?) m — नैषादः Jatak — पापद्विकः Nalac

— मार्गिकः Pān 4.4.35 — मृगजीवनः MBh

— मृगयू m W — वधजीविन् m Yājñ —

वनगायः W, वनग्राहिन् m Śak, वनपांशुलः L

— वागुरिकः Ragh — विन्ध्यः L — श्वगाणिकः

W — वहन m MW — सूनिः VarBrS,

सूनि m Yājñ — सूनिः Dhām.

the business of a h. व्याधता Vishnu a h.

(offspring of a Kājaputri by a Kshatriya) तीवरः

BrahmavP I, तीवः (?) g राजन्यादि a h.'s cry (in call-

ing animals) व्याधगीति f Kad a h.'s wife तीवरी

rahmavP I — वधनी MW the state of a hunter

hunter व्याधता Vishn afraid of hunters व्याधभीतः

to become a h. I व्याधाय Nom व्याधायते

Śringār.

to be like a h. व्याधाय Nom व्याधायते

Śringār.

to go about hunting I विहृ (with मृगयाम्) R.

to go h. I मृगयाम् (with अट्, गम्, चर् etc),

मृगयाय^{११} (with शा, निशी, विहृ) ~~तद्वत्~~ — निशी,

निशीति (with मृगयाम्) MBh.

h. a deer मृगयुत् mfn Bhatt a h. -dog मृगदंशः,

मृगदंशकः L h. wild animals मृगण्यु mfn RV 10.

hunting n I मृगशा

Mn, MBh, etc — मृगया —

यानम्

Kam

— मृगव्यम्

Rajat, MarkP

— मार्गः

L

— आश्वटः

Katās, आश्वटकः

Pāncat, Kathās, Vet

श्वटः, श्वटम् L — श्वटनम् L.

II आश्वोदनम् L (v. l. आश्वोदनम्

q. v.) —

पराधि

m or f L

— पापहि

f

car, Pānc

— वैहाली

Sinhas

— व्यधनम्

ifc hear.

addicted to h.

मृगयाशील

mfn śakgod h.

सुमृगम्

AV

a h.-accident

मृगयाव्यसनम्

Kam

h-array

आश्वटव्यूहः

h. cries

वनग्राहणकोलाहलः,

वनग्राहणकोलाहलम्

SaK

a h. forest

मृगयारण्यम्

Kam

a h. garmentमृगयविषः

SaK

h.-ground

अरवेष्टभूमि

f

Kathas

the law of h. मृगयाधर्मः

MBh

relating to h.

शानिक

mfn.

hunter n I मृगव्याधः

MBh, Rajat —

मृगाविध् m L — मृगयु m AV, etc.

II मृगहन्, मृगहन्त m MBh, DhP — मृगवधाजीवः

मृगवधाजीविन् m L — मृगाजीवः L — स्वपोषकः

ad.

hurdle n I ગોત્રઃ, ગોત્રમ્

RV.

a h. for cattle ગોવાટઃ

Hariv 3397 and 3585, *

Kathas 20 (ifc f આ).

hurl vb I प्राक्षिप्, प्राक्षिपति, प्राक्षिपते

Mn, MBh,

Kav, etc

— अवाक्षिप्, अवाक्षिपति

RV, etc

समाक्षिपते

समाक्षिप्, समाक्षिपति, (MBh — विसृज caus विसृजयति

AsvGr, MBh, etc — (lit and fig.) विसृज, विसृजति ep. also Ā)

RV, etc

— व्यपसृज, व्यपसृजति

MBh

— समुत्सृज,

समुत्सृजति R.

II पत

caus पातयति

(ep. also पातयते)

AV, etc

— प्रतिमुच, प्रतिमुच्यते, प्रतिमुच्यति

RV, MBh, R

प्रतिवृत्

caus

प्रतिवर्तयति

RV

— प्रभु, प्रभरति,

प्रभरते

RV

— प्रमुच, प्रमुच्यति, प्रमुच्यते

IBh, Kathās — प्रवृत्त — caus प्रवर्तयति

IV, NāitrS — प्रवेश्य — Nom प्रवेशयति

IBh — प्रव्यथ, प्रविध्यति — IV, etc — प्रसू, प्रसुवते,

प्रसीति — Bhatt Sch — प्रहा, प्रजहाति

Bhatt — प्रहि, प्रहिणोति, प्रहिणुते, प्रहिण्वति, प्रहिण्वते

Kāv, Pur — प्रहृ, प्रहरति, प्रहरते — AV, etc — प्रेष

caus प्रेषयति — IBh, R, Bhatt — मुच — cl 6

(hātup § 28.136) मुञ्चति, मुञ्चते — Yājñ, IBh, R, etc —

विपमुच, विप्रमुञ्चति R — विमुच, विमुञ्चति, विमुञ्चते

IBh, R, etc — विष्कम्भ, विस्कम्भेति, विस्कम्भेति — IV

— वृत् caus वर्तयति RV, etc — समुदीर

caus समुदीरयति Bh — हि cl 5 (Dhātup 27.11)

हिनोति (Ved also हिनोते, हिन्वति, हिन्वते) RV.

III दू cl 9 दूणाति Maitr6 (v.1.)

दूणाति — मोक्ष cl 10 (Dhātup 33.57) मोक्षयति

Dhātup — रिम्फ cl 6 रिम्फति Dhātup 28.30 — वीडु

cl 4 वीडुयति Vop, Sch — रसि . ~~xxxxaxdaxdxxuponx~~

to h. (a dart) upon हन् cl 2 (Dhātup 24.2) हन्ति

(rarely हुते and cl 1 हुनति Ved also जिघ्नति, जिघ्नते

(gen.) RV.

to h. against I उपक्षिप्, उपक्षिपति

Bhī, Sāh — निहन्, निहन्ति (loc) RV, etc — प्रयुज्

caus प्रयोजति (loc) MBh.

to h. at I विसृज्, विसृजति (ep. also Ā) (loc

dat or acc with पति) — सम्प्रक्षिप्, सम्प्रक्षिपति, सम्प्र-

क्षिपते MBh.

II प्रयुज्, प्रयुङ्क्ते (rarely प्रयुनक्ति

(loc dat) MBh, Kāv, etc, caus प्रयोजयति (loc) MBh

— समृ, caus समर्पयति, समर्पयते (acc) AV, MBh

सृजति
सृज् cl 6 (Dhatup 28.121) (ved and ~~some~~ ep. also सृजते

and once in AV सजति ((acc. or dat.) RV, etc to h. a

thunderbolt वधयि Nom वधयति RV to h.

away पराव्यथ, पराविध्यति TS, MaitrS to h.

away निःस्फुर, निःस्फुरति RV to h. down सम्पत्

caus सम्पातयति E, BhP पराहन्,

पराहन्ति RV, MBh.

to h. down upon I समवसृज, समवसृजात (loc) IBh

II निवध (loc) RV 4.41.4 निर caus

(loc) RV 6.56.3.

to h. forth पास, पारयति RV, etc to h. in

निहन्, निहन्ति (loc) IV, etc to h. in reply (a curse)

प्रतिसृज, प्रतिसृजति BhP toh. missiles प्रव्यध्,

प्रविध्यति AV, SBr to h. together सम्पह, सम्पहरति,

सम्प्रहरत MBh.

to h. upon I व्यवसृज, व्यवसृजति, व्यवसृजत (gen)

MBh — सम्पह, सम्प्रहरति, सम्प्रहरत (dat. loc) MBh

II निविश caus निवेशयति (loc) MBh, R —

निहन्, निहन्ति (loc) IV, etc — न्यस, न्यस्यति,

न्यसति (with loc) — सनिविश caus सनिवेशयति

(loc) MBh — सू cl 6 सुवति (in Br also सुवते)

सवाते, सौति^{११} Bhatt.

to intend to h. II मुच desid मुमुक्षति, मुमुक्षते

Ragh.

wish to h. मुच desid मुमुक्षति, मुमुक्षते Ragh

— सृज desid सिसृक्षति, सिसृक्षते Hariv.

hurled adj I प्रक्षिप्तप्राप्त

BrArUp, In

विमृष्ट RV, etc विनिःसृष्ट R विमृष्टR, Hariv, BhP सुनान RV.II निर्मुक्त MBh, BhP निहत RV प्रयु-दित (m.c for प्रयोदित) MBh प्रणीत MBhप्रतिमुक्त MBh प्रमुक्त R प्रयुक्त MBh, Kav, etcप्रविद्ध RV, etc प्रवेजित MBh प्रवेरित MBh (v.1.)प्रहित Hariv, R, Pur प्रैषित SBr मुक्तMBh, Kav, etc विनिर्मुक्त R विप्रमुक्त R विमुक्तMBh सम्प्रहित MBh.

fitted to be h. सायक

RV (Naigh 2.20) intend-

ed to be h. सायक

RV (Naigh 2.20)

h. and not h. (applied

esp. to weapons which may be wielded and h. as clubs and ~~मुक्तामुक्त~~

javelins, etc) मुक्तामुक्त L h. at समर्पित

h. by Rudra रुद्रावसृष्ट

TS

h. by Yatus यातुधानप्रैषित

SBh h. near समुद्भूत, समुद्भूत

IBh h. to the right

दाक्षिणाप्रहरण MaitrS 3.2.10 well-h. सुमुक्त

IBh

— सुसंनिपातित R to be h. against मौक्तव्य

(loc or acc with प्रति) IBh, MarkP to be h. at विमौक्तव्य

(dat. or loc) IBh to be h. upon संनिपात्य

(loc) SaK माकतव्य

(loc. or acc with प्रति

MBh, MarkP.

having h. I प्रक्षिप्य ind Panc.

a hurler n II प्रयोक्तृ m MBh, R.

hurling n I विसर्जनम्

R विसर्गः MBh,

Ragh, BhP उत्पासः L.

II निपातः Kum 3.15 प्रयोगः MBh, R, etc

मुक्ति f Hariv मोक्षः (ifc f आ) MBh, Kāv, Pur

समीरणम् MBh.

the h. of a thunderbolt वज्रपातनम् MBh with

machines for h. down fire-brands and lighted darts (on the

enemy) सौत्कालातावपौथिक MBh wishing to

hurl मुमुक्षु mfn (acc or comp) MBh, Ragh.

hurrah n II स्तोभः

Br, SrS, MBh, BhP.

hurrahing adj II स्तोभ

f (इ) Laty.

hurricane n I प्रभञ्जनः

MBh, R, etc — दुष्प्रभञ्जनः

Near 7.12 — अतिमाकृतः

Yājñ — इति-इति

L.

II अपस्वानः

Ap. — जवानिलः

दलाढकः L — निघातः

Gaut, Mn, MBh, etc — भृति

m RV 2.34.1 — वातूलः

L — वायुगुल्मः W.

accompanied by a h. सनिर्यात

mfn MBh.

hurried adj II अनुप्रधावित

Das — त्वरितम्

impers W . ~~greatly~~

greatly h. संत्वरित

~~mfn~~ MBh, R.

hurriedly # I सम्भ्रामात्, सम्भ्रमेण — सम्भ्रमुत्तम्

ind MBh — संसंभ्रम्

mfn Sarvad.

II प्रवणे

ind MBh — संभ्रसंम्

ind.

going h. वदुः

mfn RVx walking h. यकितगति

mfn Bcar.

hurry n I संलरा

AsvSr — सम्भमः

(ifc f आ) — विभ्रमः (ifc f आ) MBh, Kav, etc

— विभ्रान्ति f W.

II इष्टि f — उपतापः L — गोपनम् W

— जयसु — परीक्षा Pan 3.4.52 — रभसः

MBh, Kav, etc — रवितम् L.

to be in a great h. I संलर, संलरते S'r, etc

great h. सुसम्भमः Pañcat h. produced by excitement

in h. आविगः ind MBh, R.

hurry vb I लर cl 1 लरते (ep. also लरति)

Kāth, ŚBr, ŚāṅkhŚr, IBh, etc — लरायस्य Nom P लृकण्डूवादि.

II लुर cl 6 x RV.6.18.4, TS 2.

to h. along वञ्च pass वञ्चते RV, AV

to h. away पर्यापत्, पर्यापतति MBh, R to h. off सम्प्र-

धाव IBh to h. on जू cl 1. 9 x जवते, जुनाति (जु

cl 1 जवति Dhātup 22.60 v.1.) RV 3.33.1, ŚBr 10 to cause

to h. सैलर caus सैलरयति IBh, R to wish to h.

away प्रपत् desid प्रपिपतिषति AV.

hurrying adj I कृतत्वर f (आ) Ratnāv.

h. about पर्यापतत् f (अन्ती) Śis 5.24.

hurrying about II सम्प्रवर्तनम् Kam.

hurt n I उपधातः

— उपहृति

f Kap, Naish

— क्षति

f MBh, etc

— क्षतम्

MBh, Susr, etc

— नाथः

(also आं

f)

MBh, Kav, etc

— अपकारः

— अपकृत्यम्

Pāncat

— विप्रकारः

MBh, Kav, etc.

II उपतापः

ĀsvGr, MBh, Susr, etc

— उपहृत्वा

AV 5.4.10

— अक्षयम्, अक्षयम्

(in later texts) T

— कृति

f L

— परिभेदः

R

— भेदः

Kām, MBh, Kathās

— रेषः

Sāmk on ChUp

— नथः

Nir

— विकारः Śiṣ, MBh,

etc

— विध्वंसः

MBh, Kav, etc

— विश्रथानम्

L

— विश्रथना

Śiṣ

— विहृष्टः

Lalit

शतैरः L, शम्भु m — शरणि f, शरण्यम् W — हिंसा

Mn, Yajñ, Mbh, etc — हेठः L.

hurt adj I पीडित

Mn, MBh, etc — निपीडित

Mn, MBh, etc — आपीडित

— हिंसित

AV, etc

— विहिंसित

MBh, R — क्षत

ŚBr 6, Yājñ, etc

— परिक्षत

Mn, MBh, Kāv

— विकृष्ट

R, Śak, Megh, Śusr

— विकृष्ट R

— विप्रकृत

MBh, Kāv, etc.

II अभिप्रहत

Śusr

— आहत

R, Ragh, Kum,

Kathās, VarBr, etc

— आहत

— उपहत

ŚBr, MBh, R, Śak, etc

— कथित

— कीर्ण

L

— कूर

— f (आ) ŚBr

— ग्रथित L

— जर्जर

MBh, R, etc

— तुन्न

RV 9.67.19f

AV, etc

— तुर

RV 8.79.2

— दूषित

Mn, MBh, Kāv, etc

— पाथित MBh, R — प्रथर्जित MBh, R, BhP —

प्रसृष्ट MW — प्रहृत MBh, Kāv, etc — प्रार्थित

L — माथित MBh, R, Hariv — मृक्त — रद्ध

— रथित MW — रफित RV — रिष्ट — कुप्त

VarBrS — लुभित MBh, R, etc — वत MW — वात

— विद्यादित MW — विहृत AV, etc — विनुन्ना

MBh — विहृत RV, AV — वैशसम् (ifc f आ) MBh,

Hariv, Kāv, etc — व्यापन्न MBh — संहृत W —

सीर्ण L, शीर्ण — सीर्णि f L, शीर्णि — हृत

~~empty~~

curing anything h. आहतभेषज f (ई)

AV 19.2.5 greatly h. सुक्षत AV — सुलुलित

MBh h. by a blow पहरति Yajñ the being h.

प्रतिस्कीर्णम् Pāṇ 6.1.141, Sch to feel h. गुप

desid जुगुप्सते (Pāṇ 3.1.5, ep. also जुगुप्सति)

MBh 1.6375, 3.1934 h. severely विक्षत IBh not being h.

अरिष्यत् R. and AV seriously h. अतितृण .

to be h. I हिंसनीय

MBh, हिंस्य SāṅkhGr

Mn, MBh, etc — प्रधृष्य .

not to be h. I ओहंरय

MBh 12.13088, Ragh 2.57.

state of anything which is not to be h. अज्ययता

SBh having h. निपीड्य ind MBh, Kav, etc having h. शसिखा

ind MW having h. one's father तात दुह BhP 1.18.37.

hurt vb I पीड्

cl 10 or caus & ३ पीडयति

(ep.

also पीडयते

) Dhātup 32.11, Mn, MBh, etc, पीड्

pass

पीड्यते

Pāṇcad

— प्रबाध्, प्रबाधते

(ep also प्रबाधति

) MBh, Kāv, etc

— व्याबाधयते
व्याबाध्,

Divyāv

— विहिंस, विहिंसति

Mn, MBh, etc, विहिंस

caus विहिंसयति

MBh

— उपहिंस, उपहिंसात्, उपहिंसते

MBh, R, Mn

— अपक्

caus

अपकारयति

— अपक्

(with gen or acc)

— विप्रक्, विप्रकरोति

MBh, R, ~~MBh~~ etc

— क्षन्

cl 8

क्षणीति

SB̄r, Kum 5.54.

II अर्द caus RV, AV, etc — अर्द cl 1 अर्दति

— आदध RV 6.61.14, TS 1 — आदभ RV — आरिष

caus RV 1.104.6 — आस्था caus आस्थापयति

RV — ऊ cl 1.3.5 ऊच्छति, इयति, ऊणीति, ऊण्वति

(only Ved) SB̄r 7 — उपकृत, उपकृन्तति

R — उपतप caus उपतापयति MBh, BhP, comm on Mn —

उपस्कृ, * उपस्किरति Pañ, Vop, Kas — उपहन्,

उपहन्ति, उपजिघ्र्सेत TBr 3, AitBr, MBh, Mn, etc — ऊभ

cl 9 उभ्नाति RV 1.63.4 — क्षिप् caus क्षापयति

RV 10.16.1 — खलीकृ Mricch, Kād, Hcar, Kathās (sometimes

confounded with खिलीकृ) — खाद् cl 1 खादति (ep. also

खादते) Susr — घृत् cl 6 घृतति Bhatt 16.20 — दभ

cl 1 RV, AV, TS, ŚBr, ShadvBr, Bhatt — दूषय Nom दूषयति

(ep. also दूषयते) R 2.74.3, MBh 4.2228, etc — दूह

cl 4 दूह्यति (ep. and metr. also दूह्यते) Br, MBh, P, etc

— धू cl 5 धूनीति, धूनुते, धुनीति, धुनुते

cl 6 धुवति) cl 9 ā, cl 2 ā, cl 1 धवति Kāv, Pur

— धूर् cl 4 धूर्यते — धूर्व cl 1 धूर्वति

RV, etc — निप्रहृन्, निप्रहृन्ति (with gen) Pān 2.3.

56, Kās — निर्भिद्, निर्भिन्नति RV, etc — पराभू,

पराभवति MBh, Kāv, etc — परिणुद्, परिणुदति

Susr — पिष cl 7 (Dhātup 29.15) पिनाष्टि (rarely

Ā) RV, etc — प्रतिक्षिप्, प्रतिक्षिपति Susr — प्रतिस्कृ,

प्रतिस्किरति Sīs 1.47, Pān 6.1.141 — प्रथूष,

प्रथर्षति, प्रथृणोति R caus प्रथर्षयति R, KaushĀr, MBh,

etc — प्रहृ, प्रहरति प्रहरते AV, Mn, MBh, etc — मथ

cl 1.9 मथति, मन्थति, मथनाति

(ved and ep also मथते, मन्थते, ~~मन्थ~~ मथनीते) AV, etc

— मृच cl 10 मृचयति (cl 4 मृच्यति (?) , JaimBr

RV, AV, GrS — रथ, रन्थ cl 4 (Dhātup 26.84) रथयति

Bhatt — राथ, राथयति Bhatt — रिश cl 6

(Dhātup 28.126) रिशति (Ved also रिशति) RV — रिष

cl 1.4 (Dhātup 17.43 and 26.120 v.1.) रेषति, रिष्यति

(ep. also रिष्यते) RV, AV, Bhatt — रिष caus

रेषयति RV, AV, TBr, MBh — लुप cl 6 (Dhātup 28.137)

लुम्पति, लुम्पते Hariv, VarBrS — विक्षि, विक्षिणाति SBr

— विध्वंस caus विध्वंसयति R — विराध, विराधयति

Sis — विहृठ caus विहृठयति Lalit — व्यापद्

caus व्यापादयति IBh, Kav, etc — शम् cl 9 शम्नाति

Kāth — शीर्णीकृ, शीर्णीकरोति Kad — शुष् caus शोष-

यति IBh — शूल cl 1 शूलति (only occurring

in शूलते) cl 4 शूलयति, शूलयते Carḥ) — सम्प्रधृष

caus सम्प्रधर्षयति IBh — सम्भिद्, सम्भिन्नति, सम्भिन्ते

AV, etc — हन् intens ~~जघ्न~~ जघ्नन्ति (R), जघ्नन्त्यते

(with ps sense undp), जघ्नीयते (Pan 7.4.31) Mund p

हन् cl 2 (Dhātup 24.2) हन्ति (rarely हत and cl 1

हन्ति (Ved also जिघ्नाति, जिघ्नेते) R .

III अर्ब cl 1 अर्बति L — अर्ब cl 1

अर्बति L — आर्ब A — इष cl 1 (with prep also)

इषते, इषति TS — उह cl 1 ओहति L —

ऊर्ब cl 1 ऊर्बति Dhātup 15.60 — ऊफ cl 6

ऊम्फति

ऊफति, — कर् cl कर्ते — कश् cl 1 कश्ति

— कण Dhātup 17.34, caus काषयति Dhātup 32.121 (v. 1.)

— कुन्थ cl 1 कुन्थति Dhātup 3.6 — कृ cl 5 and 9

कृणीति, कृणुते, कृणाति, कृणीते

Dhātup, Vop 16.2,

कृण्वति Naigh 2.19 — कन्थ cl 1 कन्थति Dhātup

19.38 — कथ cl 1 कथति Dhātup 19.39 — कथ

caus काथयति Dhātup 34.19 — कलथ cl 1 P Dhātup

19.40 — खद् cl 6 खदति Dhātup 3.13 — खष cl 1

खषति Dhātup 17.35 — गन्ध cl 10 गन्धयते Dhātup

33.11 — गुर, गूर cl 4 गूर्यते Dhātup 26.45 —

घट् caus घाटयति Dhātup 33.49 — घूर cl 4 घूर्यते

Dhātup 27.46 — चन् cl 1 चनति Dhātup 19.41 —

चष cl 1 चषति Vop (Dhātup 17.43) — चिरि cl 5

चिरिणीति Dhātup 27.30, Pan 8.2.78, Kās — पुण्ठ cl 10

पुण्ठयति Dhātup — पुम्ब cl 10 Dhātup — दष cl 1 P A

Dhātup जष cl 1 PA Dhātup, जस् caus जासयति

Dhātup 32 जस् caus जासयति Dhātup 32

जिरि cl 5 जिरिणोति Dhātup 27.31 जूर cl 4

जूर्यते Dhātup जूर्व cl 1 P * Vop (Dhātup 15)

झष cl 1 झषति Dhātup 17.38 त्रुप् cl 1 त्रौपति

Dhātup, त्रुप्, त्रौपति, त्रुम्प्, त्रुम्पति तिष् cl 5

तिष्मोति Vop (Dhātup ~~27~~ 27.26) तुज cl 1 तोजति

Dhātup 7.70 तुज, तुञ्जयति, तोजयति

~~Dhātup~~ Dhātup 32.30 तुण्ड cl 1 A Dhātup 8.23 तुप्

cl 1.6 तोपति, तुपति, तुप् cl 1.6 Dhātup तोपति,

तुफति Dhātup — तुभ cl 1.4 तोभते, तुभ्यति

Dhātup, तुभ cl 9 Dhāt 17.79 and 90 — तुम्प, तुम्फ

cl 1.6 तुम्पति, तुम्फति Dhātup 11, 28. 26f — तुर

cl 4 A, Dhātup — दक्ष, दक्षते Dhātup 19.8 — दास

cl 5 दासनीति (v. l. for दाशनीति Vop, Dhātup 27.32) —

दुध cl 1 दौधति (Nigh 2.12) — दुर्व cl 1 दूर्वति

Dhātup 15.63 — दु cl 5 दृणोति Dhātup 27.33 —

दृण cl 6 दृणाति Dhātup 28.47 — ध्व

cl ध्वरति (Naigh 2.19, Dhātup 22.41) — नट cl 1

नराति (Dhātup 19.19, 9.23) * Vop — नभ cl 4.9

नभ्यति, नभ्नाति (Dhātup 26(30) 31.48) — नुइ

cl 6 नुडति Dhātup 28.92, Vop) — पिक् cl 6 पिच्छति

Dhātup 28.16, Vop — पिस cl 10 पिसयति — पुथ cl 4

पुथयति ~~ध~~ Dhātup 26.12 — पृष cl 1 पृषति —

बह्, बह् cl 1 बह्ति (only Dhātup 16.39) — बल्

cl 1 बलते — बुट cl 1.10 बोटति, बोटयति

Dhātup 32.116 (Vop) — भव्, भर्भ cl 1 भवति, भर्भति,

भव् cl 1 भवति Dhātup 15.71 — भल् (or बल्)

cl 1 भलते Dhātup 14.24, भल् cl 1 भलते

Dhātup 14.25 — भ्री cl 9 भ्रीणाति, भ्रिणाति

— म॒ष॒ cl 1 म॒षति

Dhātup 17.41

— मान्थ॒

cl 1 मान्थति Dhātup 3.9(Vop), म॒न्थ॒ म॒थ॒ — मि॒च्छ॒

cl 6 मि॒च्छति (Dhātup 28.16 — यू॒ष् cl 1 यू॒षति

Dhātup 17.29 — रि॒प् cl 6 (Dhātup 28.23) रे॒फति

— रु॒ज॒ cl 10 (Dhātup 33.129) — रु॒श॒ cl 6 (Dhātup 28.

120) रु॒शति — रु॒ष॒ cl 1.4 (Dhātup 17.42, 26.120) रो॒षति,

रु॒ष्यति (rarely रु॒ष्यते and रु॒षति) Dhātup — लु॒न्थ॒

cl 1 लु॒न्थति Dhātup 3.8 — लू॒ष॒ cl 10 लू॒षयति

Dhātup 32.70 — व॒न॒ cl 1 (Dhātup 13.19.20, 19.42) व॒नति

(Ved also व॒नते) cl 8 (Dhātup 30.8) व॒न॒ति, व॒नु॒ते

—, वल्ह् cl 1 वल्हते — वष cl 1 वषति

Dhātup 17.40 वष -- वस्त cl 10 वस्तयते Dhātup

33.10 -- वा cl 2 (Dhātup 24.42) वाति Vop —

वृण् cl 10 वृण्यति Dhātup 32.116 — — वृण्

cl 1 (Dhātup 17.56) वर्षति (ep. also वर्षते) and

Ved वृषते Dhātup — वृस (also written वृष, वृस

v.l. वृस) cl 1.10 वृसाति, वृसयाते Dhātup 32.121 —

शंस cl 1 शंसति Dhātup — शठ cl 1 शठति

— शण्ड cl 1 शण्डते Dhātup 8.27 — शर्व

cl 1 शर्वति Chātup 15.76 — शष cl 1 शषति

Dhātup 17.39 — शिष cl 1 शिषति Dhātup 17.36

— शूर (also written सूर) cl 4 (Dhātup 26.48)

शूयते — अथ, अन्थ caus अथयति, अथयते

Dhātup 34.31 — श्लथ caus श्लथयति

— सघ cl 5 (Dhātup 27.20) सघ्नोति Dhātup —

सट् cl 10 सटयति Dhātup 32.31 — सू cl 9

सृणाति Dhātup 31.22 (v.1.) — स्पृ (v.1. for शृ)

cl 9 स्पृणाति Dhātup 31.18 — स्फट caus or cl 10

p Dhātup 32.90 — स्फिट cl 10 स्फटयति Dhātup 32.

90 (v.1. for स्फिट्) -- स्फिट् cl 10 स्फिट्यति

Dhātup 32.90 स्फुट् caus स्फोटयति MW

स्फुर cl 6 (Dhātup 28.95) स्फुरति (m. c. also स्फुरते)

Naigh 2.19 स्निभ cl 1 स्निभति, स्निभति

Dhātup 11.40.41 हेह cl 1 हेठति, हेठते

Dhātup 8.13, 9.35, हेह, हेह .

to h. by tearing निष्कुप्, निष्कुषति BhP to h.

each other व्यतिहिंस, व्यतिहिंसति Pan 1.3.15, Sch to h.

one's self क्षन् cl 8 क्षणुते AV 10.1.16,

SBr 4.4.3.13 and 6.1.6, TBr 3.

to h. with words I संतक्ष्, संतक्षति

(rarely

संतक्षते) Pan 3.1.76, Sch.

II घट् cl 1 घटते

Hariv 2.1.31

घट् cl 1 घटते, घट् cl 10 घटयति MBh 6.2894(B)

MBh 12.5363 (B) Hariv 3210.

to h. I पीड् pass पीड्यते Pañcad.

to h. one's self संप्रतिहन् pass संप्रतिहन्यते

Car to be h. रूष् cl 1 रूषति IV 8.99.4

रिष cl 1.4 (Dhatup 17.43 and 26.120 v.1.) रिषति,

रिष्यति (ep. also रिष्यते) IV, etc intending to h.

दिप्सु mfn NV to wish to h. विक्षि desid विविक्षीषति

SBr

— दुरस्य

Nom

दुरस्यति

AV 1.29.2, etc.

hurtful adj I हिंस्र f (आ) RV, etc.

II कषि Un 4.139.

h. (as speech of word) स्वर f (आ) MBh, I, etc

घस ~~मा~~ L — घातुक L — दुग्ध RV 5.40.7, दुग्

Mn, MBh, Pur — पाप्मन AV, AitBr — मीवर f (ई)

Un 3.1, Sch — शधितृ MN — विष्व L, हिंस्र

— शय f (आ) MN — शशिशिक Un 4.19, Sch

— शीर्वि Un 54, Sch — हनु L.

hurttfully II एस्त

in 33r.

hu. ting adj I हिंसाळ

W — विहिंसक

MBh, R, etc — क्लेशिन Megh — विप्रकृत BhP :

II अभियातिन (generally ifc) — अभ्यमनवत

Nir — आमृण — आरुक् ~~xx~~ TAr 1.5.2 —

इषत् — उपधातक — उपधातिन Susr, MBh

— (enemies) उपहन्तु RV 2.33.11, AV 18.4.40 — कृक्ष

(Un 3.66.67) RV 8.24.27 — कर्षण Mn 7.112, MBh, S^r, etc

— करीन (वृक्ष) MBh 13.6307 — ताडन

R (G) 1.30.17, BhP 8.11.9 — दाभ f (ई) TS 2.4.3.

1 — दृढन् RV, AV — द्राहिन् — धर्षण

— प्रथर्षक (ifc) MBh, R, Hariv — प्रमथन

f (ई) MBh, Hariv, R — प्रवृत्त MBh — रेशय

Nir 6.14, Sch, हिंसत् — रेषण RV, रेषिन् f (इणी)

— कशत् f (अन्ती, अती) AV, Kauś, MBh (v. 1. रुषत्)

BhP — कषत् f (अती) MBh, Hariv — विघन

MantraBr — विघातिन् Vet — विहैठक MBh

— हानुक L.

h. a cow गोहिंसा W h. a wound अरुनुद

f (आ) Pan 3.2.35 and 6.67, in 2.161, etc h. enemies

अमित्रम्भन RV 2.23.3 and 4.15.4 h. in various parts (?)

विषुद्गुह, विषुद्गुह

RV 8.26.15

h. like an arrow

इषुन्कृत

(Gmn)

h. men

पुरुषरेषण

(AV),

पुरुषरेषिन्

(Kaus')

h. the cluds

अभ्रंक्ष

(Pan 3.2.42) Kad

h. the feet

पद्य

f (आ) Pan

4.4.83, 6.3.53, Sch

h. the interior

अन्तरद

not h. I अहिंसक

Mn, 5.45, MB, R,

अहिंसत्

RV 10.

22.13, VS, AV.

II अपहन्

■

RV 6.84.4

— — अपहन्

RV 8.18.9

— अवध

RV 1.185.3

— अनुक

RV

— अहिंसान RV 5.64.3 — (a weak point) नांरुतुद

MBh 7.2763 — (a wound) नांरुतुद MBh 7.2763.

hurting n I आपीडनम् L — आपीडः

(ifc f(आ) L) L — निपीडनम् L — क्षणनम्

Susr 4.7.31 and 34.17 .

the act of h. हिंसनम् Mn, MBh, etc.

II अवलोपः 'Sis -- आबहः L — आमुर,

आमुरि m — (?) आलोषी ind. gana रुयीदि

Pan. 1.4.61.

the act of h. उपस्कारः, उपस्करणम् T.

hurting कृति f L — खण्डनम् Pancat, Kathas 103

Gīt, Caurap — गन्धनम् L — द्यातः Yājñ 2.159,

EBh, etc — (Agni) धूर्व cl 1 P Maitrs 2.10.1 —

धूर्वन nRV 9.61.30 — निशेधः L — पट्टः L — परम्परा

L पिञ्जा L — प्रकशः W — प्रमथनः R — बन्धनम्

बन्धनी L — मथः W — मथनम् R, Ratnāv —

मसनम् (only L) — माथः Satr — लोपः

EBh, Kāv, etc — वर्जनम् L — विहननम् (only)

the act of h. विहठनम् L .

hurting वा (only L) — शारः L — शिर

(only ifc) Kir 15.5 — सूना BhP — स्खदनम्

(only L) — हुतम् W .

the not h. II अवधः

Gaut.

h. living beings जीवहिंसा

Sinhâs 28. $\frac{0}{1}$ and $\frac{2}{3}$

h. the body शरीररक्षणम्

ĀpGr

h. with words

संतक्षणम् Das

without h. (applied to a gentle kiss)

साक्षतम्

ind Dhūrtas.

desire of h. any one

अपयिकीर्षा

one who hurts II आमरीतृm RV 4.20.7

उपहन्तृ

mfn Say on RV 2.33.11— —, कृकदाशू mfn m.f

Say

— — पद्मह

Pan 3.2.61, Sch

— रेण्टृ

Bhatt

रेण्टृ

mfn L.one who gifts do not hurt

अनरीराति

mfn

RV 8.99.4

endeavouring to h.

जियन्तु

mfn RV 2.30.9striving to h.

अरीसान

mfn RV.

husband n I पति m RV, etc — ~~स्वामिन्~~ भर्तृ

ifc (f आ) भर्तृ — स्वामिन् m Āpast, Mn, Bḥ, etc.

II असुसमः L — आर्यसुत mfn Kathas,

आर्यपुत्र — इष्टः ŚaK 83c — ईशः L — ईश्वरः Bḥ

— ऊद्गूढ m T (quoted from the Mahā-nirṇaya-tantra) —

उपयन्तृ m Ragh 7.1, Kum — कर्मितृ Hcar — कान्तः

— कारः (ifc) L — क्षेत्रिकः Nār, n 9.145 —

क्षेत्रिन् m Mn 9.32, Śak5 — गृहपति m Bh 7.9.40 —

जामातृ m L — जीवितनाथः Kum 4.3, जीवितेशः

Ragh 11.20 — दायितः Śak 3.19/20 (v. 1.) — दारिन्

m W — दधिषु m BhP 9.9.34 — देवरः BhP 4

26.26 — धनिकः L — धर्मकीलः Gal — धवः

BhP 1.16.20 — नरः Mn 9.76 — नर्मकीलः L —

नाथः (esp in ± voc) MBh, Kāv, etc — नायकः

BhP — परिग्रहीतृ m 'Sak — परिणायकः 'Sis

— परिणेतृ m Kālid, Pājat — पाणिग्रहीतृ m MBh,

पाणिग्रहः MBh, Mn, Gobh, पाणिग्राहकः Das, पाणिग्रहकरः

MM — पाति m Un 5.5, Sch, पति — प्रजः L —

प्रणयिन m — प्राणदयितः Amar — प्राणनाथः

(ifc.f आ) Amar — प्राणपति m MM — प्राणप्रेयः

Naish, Sch — प्राणसमः L — प्राणाधिनाथः L,

प्राणाधिपः SvetUp — प्राणेशः Sāh — प्राणेश्वरः

MBh, Kāv, Hit — प्रियः MBh, Kāv, etc — प्रियतमः

Kāv — प्रेष्ठः BhP — बन्धु m Ragh — भक्त

m Gal, भर्तृ m RV 5.58.7, Mn, MBh, etc — भोक्तृ

m L — मनुष्यः VarBrS — मनोधिनाथः MBh

ममकीलः L — रतगुरु m L — रतिबन्धु m ML

रमः (only L) — रमणः MBh, Kāv, etc — रामिकः

L — रुचिभर्तृ m Sis — रुच्यः (only L)

वरः RV, etc — वरयितृ m L — वल्लभ

mf (अत) n (Un 3.125) Kāv, Kathās, etc — वारयितृ

m MH — विलासिन — m Kum, Sāh — विषयः

(ifc f आ) W — विवैद्य — m L — वीरः MBh, R,

Pur' — वृषः Kāsikh — वितृ — m Āpast —

वीर — m Mn, Mbh, etc (also with acc Pā. 2.3.169, Sch) —

सुरवीरवः L — सैवतृ — m L — हस्तग्राहः Mir, DhP)

— हृदयेशः Kāv, हृदयेश्वरः Kāv, Inscr.

not a h. I अपति — m AV 8.6.16.

II अवोह — m Kull .

after theh. अनुपति — ind KātyŚr — agitated with grief

for a h. पतिशोकाकुल mfn Nal along with a h.

सहपत्नी AV a bad h. कुपति m Kad a bad h.

कुभर्तु m Kathas 120.65 before (i.e. in presence of ther.)

अभिभर्तु 'Sis 9.77 Bhavani's h. भवानीकान्तः Sinha,

भवानीपतिः Inscr, Kav, भवानीवल्लभः Balar depending on a

h. स्वामिमूल mfn designation of a h. by his wife

(in a dram.) आर्यपुत्रः the desiring a h. वरप्रार्थना

'SaK devotion to a h. पतिसेवा Mn 2.67 ex-

cluded from (a h.'s) company अवसभा (ay) a

faithful h. अनुकूलः the father of a h. स्वामिजनकः

L a good h. सुपति m Hariv grief ~~for~~ for a h.

पतिशुच्य f Hear, पतिशोकः a harlot's h. वेश्यापति

m Kav (a woman) having a good h. सुपत्नी

RV, AV, VS, etc.

having a h. I पतिवती (R 10.852), पतिवन्ती

(Ragh, Kathās) — पतिमती BhP.

II नाथवती IBh, R, Var, etc — सनाथ

mfn L .

having a strong h. वृषपत्नी RV having Krishna as h.

वनमालीशा Pancar having no fixed h. अनियतपुंस्का

having no h. निःस्वामिका

Kathas

having no h. and no

sons निष्पतिसुता

L

having only one h. एकपति

f HParis

having Parjanya for h. पर्जन्यपत्नी

AV

having the form of a h. भर्तृरूप

mfn Kathas

h. and wife I दम्पती

m du (g राजदन्तादि

the comp. taken as a andva and दम् in the sense of 'wife'

RV 5.8.10, AV, Gobh, etc (said of birds VarBrS, VC, Hit).

II एकदेही

m. du T

स्वामिनी

m. du

(said of birds) दम्पती

m. du

(g राजदन्तादि

the comp taken as a Dandva and दम् in the sense of wife)

VarBrS, VC, Hit a h. chosen at a Svayamvara स्वयंवरपति

m Kathās the h. of a courtesan काण्डपुष्पः the h. of a

h.'s sister ननान्दुपति, ननान्दुःपति m L the h. of

h.'s sister कौतूळः L the h. of a Madra woman मद्रिका-

भार्यः Pan 6.3.37, Sch the h. of another woman परपुरुषः

Kālid, Kathās the h. of an unchaste woman कुलशपति

m W h. of Arundhati अरुन्धतीजानि m, अरुन्धतिनाथः

L the h. of a wife acquired by purchase क्रीतापति

m Nir 6.9 the h. of a woman married after her younger

sister दक्षिणपति m Kath 31.7, Gaut, was the h. of

a woman previously married देवु m W h. of Dhadra i.e.

Burga भैरवः Pancar h. of Bhagirathi i.e. Ganga

भागीरथीनाथः, भागीरथीवल्लभः Balar theh. of Kālī a form of

Siva काली विलासिन n Das h. of Lakshmi लक्ष्मीपति

m Kir the h. of Lakshmi लक्ष्मीरमणः Kav h. of

moonlight कौमुदीपति m L h. of night निशीथनाथः

(L), निशीथपति m (Vcar) — रजनीरमणः

Kathas h. of Padmavati (- Manasa) पद्मावतीप्रियः

h. of Pārvati I पार्वतीपति

m Balar

II ^{११}शैलसुताकान्तः

Kathās, ^{११}शैलसुतापति m VarBrS

हिमाद्रितनयापति m.

h. of Sita सीतापति

m Rāmatop, सीतायाः पति

h. of Śrī I श्रीपति

m L — श्रीभर्तृ

m Śis — श्रीशः

Prasaṅg.

II श्रीदयितः

VoP — श्रीनाथः

Cat.

h. of the princess of Videha (Sita) ^{१११}वैदेहीवन्धु

m

Ragh.

h.'s brother II दिविरः

Gal = देवः

— देवः

W — नागरः L — स्वशुर्यः Kathās — (esp. his

younger brother) देवु m RV, AV .

a h.'s brother's wife यातृ f Sāh — जः L

~~xxxxxx a h.'s sister xxx~~ a h.'s brother's wife and a h.'s

sister ~~यातृ~~ याताननान्दुरी^{११} m.du Pan 6.3.25, Sch h.'s

eldest brother भातृ स्वशुरः L h.'s father स्वशुरः

RV, etc the h.'s mother श्वश्रू f.

a h.'s sister I ननन्दु (L), ननान्दु (RV 10.85.

46) f.

II नन्दा L — नन्दिनी L = ननान्दु

h.'s world पतिलोकः RV, etc (in a future life)

भर्तृलोकः Mn 5.165 killing a h. पतिघ्न mf (ई) m

GrS a kind of h. अनुकूलनायकः a living h. जीवपति

m L 6.19.24 longing for a h. पतिलालस mf (आ) n Nal

longing to see one's h. पतिदर्शनलालस mf (आ) n

Nal mare's h. बडबाभर्तृ m 'Sis themark of a h.-

killer पतिघ्नीलक्षणम् W meeting again with a h.

भूयोभर्तृसमागमः Kathās one devoted to her h.

एकपत्नी P 4.1.35, AV 10.8.39, MBh, In, etc one who has had

no h. before अपूर्वपति f Pat one who has neither

h. nor son अवीरा Mn 4.213, Yājñ 1.163 onewho has no

h. अधवा (usually विधवा) L a particular obser-

vance performed to obtain a h. भर्तृप्राप्तिनाम ~~ME~~ Cat a

particular part of the body (attracting a h.?) पतिवैदनी

m du AV 8.6.1 possessing a h. भर्तृमती f Sak

Rati's h. रतिवरः L (regarded as) having the h.'s

age पतिवयस्य f Āpast the second h. of a woman

twice married द्विधिषु m L slaughter of a h. पुरुषवधः

Vet. the state of a woman whose h. has other wives

सपत्नीत्वम् IBh state of being without a h. अपतिता

the state of having a h. सनाथता Vcar, Paicat state

of h. and wife दाम्पत्यम् Pur to a h. भर्तृसात्

ind (a woman) together with her h. सम्पत्नी AV

towards the h. अभिभर्तृ ind Sis 9.35 (a way) leading

to a h. पतिगान mfn Gobh (a woman) who has no h.

अवीरा BV 10.86.9, Bhp whoseh. has other wives सपत्नी

AV, etc (a wife) whose h. is abroad प्रापितभर्तृका

(a woman) whose h. is alive सभर्तृका L ~~xxxxxx~~

(a wife) whose h. is (as dear to her as) her life पतिप्राणा

Hit (a woman) whoseh. and is dead मृतभर्तृका

Kathas (a woman) whose h. is dead मृतधवा

Un, Sch (a woman) who wishes for a h. वराधी

BhP a wife whose h. is living सधवस्त्री L, सधवा

wishing for a h. पतिकाम mfn AV, KatyŚr without a

h. अपति f, अपतिका Nir without a h. अपुंस्का

Bhatt without a h. and children अपतिपुत्रा

a woman's h. स्त्रीधवः L a woman's second h.

११ पानभविः (with भर्तृ) Mn 9.176 a woman who has a good h.

सुपुंसी Un, Sch a woman wh has only one h. एकपत्नी

P 4.1.35, AV 10.8.39, MBh, In, etc a woman who has the same h.

with another woman सपत्नी (Pāṇ 4.1.35) RV, etc women who

have the same h. एकपत्न्यः f.pl Mn 9.183 a woman whose

h. has been guilty of infidelity स्वपिङ्गिता Sāh a

woman whose h. and sons are dead निर्वीरि L a woman whose

h. is alive जीवसति L जीवसतिका

Mn 3.174, Kull — जीवपत्नी ĀsvGr 1.7 and 14, Gobh 2.

7.12 a woman whose h. is faithless लब्धा W a woman

whose h. is living सन्नाथा a woman whose h. is under her

on control स्वाधीनपतिका Pratap, स्वाधीनभर्तृका

Sāh having eight husbands अष्टपति mf (पत्नी) n Tār

(esp.) a h.'s younger brother श्वशुर्यः one o the four

classes into which h. are divided शरः, शण्ड mfn L.

to make any one her h. I स्वपतीकृ, स्वपतीकरोति

Naish.

to take as h. पतीय Nom पतीयति

Pāncad to wish for a h. पतीय Nom पतीयति

HParis, Bhatt.

a husbandless woman I विधवा . RV, etc, विधवानारी,

विधवायैषित् ~~वि~~

f, विधवास्त्री .

husbandman 1 I कृषीवलः

Mn 10.38, 10.90, Yājñ, MBh

2.210, etc — कृषकः Cām — कर्षक mfn Gaut, MBh,

Yājñ — कर्षिन् m Kathās — कार्षः Divyāv,

कार्षकः Kathās, Rajat 5.169 — कृषिकः I — कृष्यकारः

Vet — कार्षीविणः AV 6.116.1 — हलिकः L.

1 II ग्राम्यरः Gal — मध्यमभृतकः W.

2 I क्षेत्रिन् m L — क्षेत्रविद् m W —

क्षेत्रकरः Pan 3.2.21 — क्षेत्रकर्म कृत m Kathās 20.11 —

क्षेत्रकर्षकः Gaut 17.6.

husbandary II हलभृति f L.

husbandship भर्तृता W, भर्तृलम् MBh, etc

the interjection hush! II वहु, वतू ind Hear.

husk vb I निष्कुप, निष्कुपति .

II निष्कुला कृ, निष्कुली कृ

Das, Var, etc — कुञ्च

cl 1 (Dhātup 7.5) कुञ्चति Pa-ñcat.

husked adj I निबुसीकृत L.

II निबुसीकृत Kuval — निष्कुल f (आ) Car

— निष्कुललच Bhpr — कुञ्चित Bh, Susr, Pāncat.

the being h. वैतुष्यम् ĀpGr, Sch.

20550

husking I निष्काषणम्

Pan 5.4.62, निष्काषणम्

Susr.

husks I पलावः

AV.

II कञ्जुकः

Bhpr

स्वीरसः

स्वीरः

L.

along with the h. सकोशmfn MarkP freed fromh. निस्तुषmf (आ) n Kātyśr, Susrनिस्तुषितmfn (L)grain which has theh. remaining on it सतुषम्L having h. सतुषmfn Kātyśr, Schh.-corn

तुषधान्यम्

VarBrS

the h. of barley यवबुसम्

Pan 4.3.48

h. of corn धान्यत्वचf Lthe h. of rice

क+बूकः

AV 11.1.29, Grihyas

h.-seiferतुषग्रहः

तुषसारः L made of husks फालीकरण

mfn (fr.

फलीकरण) [']SāṅkhBr to remove the h. of grain कड्

caus कडयति without husks अतुष mfn [']SBr.

Hussein I गुसायिन् m.

hut n I कुटि

Un 4.144, कुटी MBh, R, etc, कुटि-

रम् L — कुटीरः, कुटीरम् (Pan 5.3.38) Bhartr, Vcar,

कुटीरकः Vet — कुटिका Divyâv — कोटः L — कुट्टकः

L, कुट्टकः # — पल्लि f L — पल्लिका, पल्ली.

II श्वदा

Kaus

— गज्जा

v

— गृहक

R

— मठः, मठम्

MBh, Kav, etc, मठिका Das, Kathās, Rajat

वाशि, वारिका

L

— शरणम्

(ifc f आ) RV, etc.

an ascetic's h. संन्यासपट्टी

L

entering a h.

कुटीप्रवेशः

Car

a h. built on festal occasions आश्रमः,

आश्रमम्

VarBrS

a h. made of grass

कायमानम्

Kād, Vāsav, कायमानिकनिकेतनम्

Vāsav a h. made of

leaves पणकुटिका, पणकुटी

L a h. made of laves

पार्णः Gal, patr g शिवादि a h. made of leaves (the residence

of hermits or saints) उटजः, उटजम् MBh, R, Ragh, Sak, etc

a h. made of thatch कायमानम्

Kād, Vāsav,

कायमानिकनिकेतनम्

Vāsav the h. of a Cāṇḍāla

पक्कणः, पक्कणम् MBh, Kād the h. of any outcast पक्कणः,

पक्कणम् MBh, Kād ah. of grass तृणकुटी L, तृणकुटि

f SamavBr 3.9.1, Say, तृणकुटीर

Sinhās, तृणकुटीरक

Pāncat. 1.4.7
8

a h. of grass तृणकम्

n L a h. of

straw तृणकुटी f ~~xxxxx~~ SāṃavBr 3.9.1, Sāy, तृणकुटी

L, तृणकुटीर Sinhās, तृणकुटीरक Pāncat 1.4.7 $\frac{7}{8}$

तृणोक्तर n L a kind of h. पिठरः W a kind of h.

for the domestic use of the sacrificer पत्नीशालम्,

पत्नीशाला Br, Laty, MBh a kind of h. for the wives of the

sacrificer पत्नीशालम्, पत्नीशाला Br, Laty, Bh a

kind of h. made of leaves (sometimes burnt with the body of

an ascetic) सहोदजः L f leaf h. पणोदजम्

Uttarar living in a h. (?) Kuṭīrat कोटीया Hariv 10245

(v. l. कोटीया) (esp.) the retired h. of an ascetic

मठः, मठम् MBh, Kāv, etc (esp.) the retired h. of a

student मठः, मठम् MBh, Kāv, etc a straw h. कटकुरि

m BhP 10.71.16 a कटकुरिकुञ्जिका ३ (V.1.),

कटकुरिकुञ्जिका (v.1.), कटकुरिकुञ्जिका a builder of

huts कौटकः Brahmap.

to imagine one's self in a h. I कुरीय Nom कुरीयति

Pan 3.1.10, Sch (not in Kāś).

to huzza to vb II आस्तुभ, आस्तौभति

Sāṅkhār.

the hyacinth I राहु रत्नम्

L.

hyaena n II तिलिहसकः

L.

hydrocele n I अण्डवर्धनम्, अण्डवृद्धि f.

20559

Hydrocotyle asiatica भण्डारी L — भाण्टी L — भेकी

L — मण्डूकी L.

hydrophobia n I जलत्रासः

Susr 5.6.45.

hydrophobic adj I जलत्रासिन्

Susr 5.6.45.

hyena n I तरक्षः

VS 24.40, MaitrS 3.14.21, Gop r 1.2

8, 13h, Hariv 9373, R, Susr, तरक्षः VarBrS 12.6, तरक्षुकः

L — चौरदर्शनः

L — दक्षिणदिन

m HPr

मृगाजीवः, मृगादः, मृगादनः L — युयुक्स्वुरः

M.

a kind of h. साकावृकः

RV, etc

the y ungof a h. साकावृकेयः

MaitrS, PañcavBr, KaushUp.

a hymeneal divinity II भगदेवता

११
भगदेवता

mfn (with नक्षत्र) MBh.

hymn n I स्तोमः RV, AV, Gr̥s, Up, BhP — स्तवः RV, BhP

etc — स्तोत्रः Br, 'rs, Bh, BhP — गीतकम् Yājñ 3.113,

BhP 8, VP (Sāh 1.2.14) Kathās.
3

II अर्कः Ved, RV, and AV — आङ्गूषः RV

— आङ्गूषम् R 1.117.10, 6.34.5 — गायत्रः,

गायत्रम् RV, VS 11.8, Ch p 2.11.1 — धिषणा —

धिषणा L — नविषि f RV 8.2.17 — नीधम्

RV — मति f RV, VS — मनीषा RV — व्युष्टि

f L, स्तुति — योषणा accord to Say also = स्तुति

— शस्ति f RV — सुम्नम् RV — स्ववृत्ति f RV.

according to the words of a h. यथामन्त्रवर्णम्

ind Ātṛ any h. composed in the Āyatrī metre गायत्री

V 10.14.16 and 130.4, VS, AV, etc a bad h. दुःष्टुति

f V 1.53.1, etc a beautiful h. सुष्टुति f AV, VS, AV

— सुवचस्या AV the beginning of a Vishi or h. ऋषि-

मुखम् Whishma's h. to Krishna श्रीष्मस्तवराजः

expression of thought i.e. h. मन्मन n V a faulty

h. दुःष्टुति f V 1.53.1, etc a great h. महासूक्तम्

litBr a h. addressed to Soma and Indra सामा रुद्रम्

Sat a h. addressed to Sūrya सौरसूक्तम् (सूर्यसूक्तम्)

q.v.) a h. addressed to Vishnu विष्णुमन्त्रः Cat

h. by h. यथासूक्तम् ind Saṅkhar a h. composed in the

Gāyatrī metre गायत्रम् EV a h. consisting of eighteen

lines अष्टादशयम् AV 19.23.15 a h. consisting of

eight verses अष्टयः SBr 9 a h. consisting of

eight verses and addressed to Ganjes whilst bathing गङ्गा-

ष्टकम् BTL 399 a h. consisting of four verses

पतुर्कयम् AV 19.23.1 a h. containing the 1000 names of

Sītā जानकीसहस्रनामस्तोत्रम् Tantr a h. in honour

of Soma सोमसूक्तम् Cat a h. in honour of Yama

यमसूक्तम् ParGr, Yājñ .

a h. of praise I स्तोत्रम्

RV, etc

स्तुतिमन्त्रः

VarYogay

प्रस्तवः

MarkP.

II कारः

RV

प्रहोष = प्रयोष

(?)

वक्त्रम्

n RV 1.132,2

श्लोकः

RV, AV, TS, Br, BHP

सुकीर्ति

f RV'. a

a h. or Mantra composed by a Rishi ऋषि m

a h. or verse in which a deity is addressed directly प्रत्य-

क्षकृता

f

RV

h.-seer

सूक्तदर्शिनि

m

, सूक्तदृष्टुः

n RV

the h. to be recited in the morning

प्रातर्मन्त्रः

Baudh a h. to Parjanya (as RV 5.83) पर्जन्यसूक्तम्

Cat a h. creating of Yama यमगाथा TS, Kath, PārGr

a h. used in consecrating अनुमन्त्रणमन्त्रः h.-veda

ऋग्वेदः AitBr, SBr, Mn, etc ametrical h. of praise

सामन् n RV, etc not belonging to a vedic h.

अनार्ष mfn one who has a h. or hymns (addressed to him)

सूक्तभाज mfn Nir the Purusha h. पुरुषसूक्तम्

ATL 17.23, etc a sacred h. (of RV, as distinguished from

those of RV, SV and YajurV) हन्तम् n RV 10, AV, SBr 8,

EBh 5.1224, Lagh 1.11 a sacrificial h. recited to obtain

personal security अभयम् (ifc f आ) Kaus a

short h. गीतिका IBh 3.8173 (gāthikā, ed Bomb.) a sort of

h. शकुनः standing at the beginning of a h. सूक्त -

मुखीय mf (आ) n ĀsvŚr the state of a sacred h.

उन्दस्त्वम् CHUp 1.4.2 a vedic h. मन्त्रः (rarely

मन्त्रा

मन्त्रम्, ifc) AV, TS worthy. of a h. of praise स्ताम्य

mf AV accompanied by h. of praise प्रहोषिन्

accompanied with hymns सहसामन् mf (म्नी) n

RV accompanied with a sacred h. सहसूक्तवाक्

mf AV associated in h. संस्तुतप्राय

mf AV

attended with h. मन्त्रवत्

mfn ŚrS, Mn, Yajñ an author

if short of h. शुद्धसूक्तः

AsvGr 3.4.2, SaṅkhGr 4.10 the

being familiar with the Vedic h. छान्दसकम् नृ मनोज्ञादि

being one who is fond of h. गिर्वबहु

mfn SV to cele.

brate in h. स्तु cl 2 स्तौति, स्तवीति, स्तुते, स्तुवीते

RV, to a collection of h. addressed to ūrya सौरम्

Cat consecration by h. and prayers अनुमन्त्रणम्

consisting of many h. बहुसूक्त mfn.g गुणादि

consisting of sacred h. दुन्दोमय mfn ŚPr 6.10, AitBr 6.27,

BhP contained in the words of Vedic h. मान्त्रवर्णिक

mf (इ) n Bādar, ŚrS, Schcontainin- sacred h. चन्द्रामय

mfn ŚBr 6.10, AitBr 6.27, BhP

conversant with h. of praise

उक्थविद्

mfn ŚBr

faithful to those who are theordainers of the h. (of praise) वक्त्रराजसत्य

mfn RV 6.51.10

faithful to those who are the rulers of h.(of praise) वक्त्रराजसत्यmfn RV 6.51.10 fit forh. चन्द्रस्य

mfn (Pan 4.3.71 and 4.93, 140, Vārtt. 12)

RV 9.113.6, TS 1.6.11.4

followed by h. अनुगायस

mfn RV 8.5.34

having h. सहस्ताम

mfn V the

h. and Brahmanasमन्त्रब्राह्मणम्the h. and pra-

vers addressed to the gods योजनम् h. and Upanishads

मन्त्रोपनिषद् n sp h. containing charms for use in battle

सांभ्रामिकानि n pl (scil सुक्तानि) AV, Paris theh.

of the Atharva-veda अथर्वङ्गिरसाः n pl & —

अथर्वङ्गिरस m to invent (h. rites etc) परा only

res पश्यति, पश्यत , Br, SankhGr knowing h. of

praise स्तुतिमत mfn Hariv knowing the h. and

Brahmanas मन्त्रब्राह्मणविद् mfn Gaut not to be kept back by

h. अगिरीकस mfn AV & 1.135.9 on who l. th gods

अरंगरः 1. 20.135.13 on who sings h. गायत्रिन्

m RV 1.10.1 (1.10.12.10352)

possessing h.of praise praise स्तुतिमत्mfn Nariv relating to h.दुन्दस्य mfn (Pan 4.3.71 and 4.93.140, Vārtt.17, RV 9.113.6, TS 1.611.4 representing sacred h. दुन्दस्य mfn Br 6.10,AitBr 6.27, BhP singing h. अर्कस्तुभ mfn Śa. nkhŚrtaking the form of h. दुन्दस्य mfn (Pan 4.3.71 and 4.993.140, Vārtt.1) RV 9.113.6, TS 1.6.11.4 with h. सहस्तोमmfn RV.

hymn vb I स्तोमय

Nom स्तोमयति

Dhatup 36.69.

hymned adj I स्तुतस्तौ म

VS

— स्तुत

IV, etc.

II(?) व्यावृत्त

II

— स्तुब्ध

Br.

for the most part h. together

संस्तुत प्राय

III

h.

together संस्तुत

TS, TBr, Hir.

hymning II संस्तवनम्

BhP.

h. in chorus संस्तावः

ChUp.

hymnless adj I अनुक्थ

RV 5.2.3.

II अनूय

(RV 10.105.8, etc), अनूय

(In) अनूय.

Hyoscyamus Niger II पारसीक यमानी L.

a red flowering Hyperanthera II बहुक चव २० L.

Hyperanthera Moringa I ॐ कृष्णगन्धा

Susr.

II अक्षीबः, अक्षीबः L — कटुकन्दः L — गन्धः

L — गन्धकः L — चक्षुष्यः L — दंशमूलः L — द्रवि-

पनाशनः L — प्रभंजनः L, प्रभंजन

— बहुमूलः L — मधुगुञ्जनः L — मुखमौदः

L — वनपल्लवः L — विद्रहिनाशनः L —

सनामकः L.

the plant of H. moringa II

आक्षीबः L, अक्षीबः

— काक्षीवः, काक्षीवाकः L — कामिनीशः L.

a red-blossomed H. moringa

मधुद्रवः

L a

red species of M. moringa सुभञ्जनः L the seed of

M. moringa मरात्मकम् L the tree M. moringa इन्द्रः

L.

hyperbole I अत्युक्ति f.

II असाधिकम् — आधिकवाक्योक्ति f —

अधिकार्थवचनम् P-an 2.1.33.

hyperbolical language I अतिशयोक्ति f.

h. meaning I अतिवृत्ति f.

a hyperbolical use of depreciatory language अत्यन्त-

तिरस्कृतवाच्यध्वनि

f (in rhetoric).

causing hypertrophy II समाभिष्यन्दिन्

mfn Car.

generating h. महाभिष्यन्दिन्

mfn usr, Car

stato

of h. महाभिष्यन्दित्वम्, महाभिष्यन्दितमत्वम्

Car.

hypochondria II कुपितवायु

m W.

hypocrisy I दम्भः

In 4.163, Bh, etc, दम्भचर्या

L वक्रव्रतम्Sarn-P मिथ्याचर्या

L.

II कल्कः

Bh, BhP, etc, कल्कम्

L —

कुक्कुरी (Pan 4.4.46), कुक्कुरि f L — कुहकवृत्ति

f, कुहनम्, कुहना, कुहनिका L — कूर्चः, कूर्चम्

L — कूहना

L — गह्वरम्

L — गुह्यः

L — दण्डाजिनम्

Pan 5.2.76 — धर्मसङ्गः

L — ध्वजः L — मक्षः

Dharmas 69

— संवृति

with h. सदम्भ

mfn Cān.

hypocrite n I दाम्भिकः

In, MBh, Hariv — पाषण्डः

MBh, Pur, etc

— बकवृत्ति

mfn In, Ya. n

बकः (बक) (often fig) — मिथ्याचारः

— मिथ्यालिङ्गधर .

II कौकुटिकः

L — दण्डपातनः

W, दण्डक-

पातनः L — दण्डाजिनिकः

Pan 5.2.76 — लिङ्गिन

mfn In MBh, etc

— वैषधारिन्

m L.

acting like a cat h. बिडालव्रतिक

mfn L

a h. (esp. a false devoted) बकव्रतिकः, बकव्रतिन् ^{बकव्रतचरः} m, 1

In a religious h. लिङ्गवृत्ति

m

a sanctimonious h. भयः

Ln 9.259 (v.l. भय -

प्रेक्षणैः).

hypocritical adj I सङ्गम

Can — दाम्भ

mf (ई) n Nalac, दाम्भिक mf (ई) # — विडालव्रतिक

mf L — ^{११}विडालव्रतिन् (Pur), ^{११}विडालव्रतिक

(Fn) Kav, Pur) mf, भण्डुतपस्विन् — व्याजमय

mf (ई) n Kathas — धर्मध्वज mn hf (also धर्म-

ध्वजवत्, धर्मध्वजिक mBh, धर्मध्वजिन् Fn 4.195).

II कुहन mf L — धर्मोपध

mf MW — लिङ्गवृत्ति mf L — व्यलीक

mf Amar, BhP .

a h. ascetic भण्डुतपस्विन्

m BW a h. Muni

दम्भमुनि

m Kathās 72.263

a h. person

पात्रिसमित

L a h. sacrifice दम्भयज्ञः

BhP 5.26.25 h.

speech मायावयनम्

Pāncat.

acting hypocritically adj I मिथ्याचार

Bhag.

(in geom.) the hypotenuse II विशेषः

Sulbas.

(in astron.) the changeable hypotenuse चलकर्णः

Sūryas 2.41 and 51.

the h. especially of the triangle formed with the

gnomon of a dial and its shadow अक्षकरणः (in math.)

the h. of a rightangled triangle भेदः the h. of a right-

angled triangle (esp. as formed between the gnomon of a

dial and the extremities of the shadow) विषमः, विषमम्

(?)—W.

(in geom.) the hypotenuse of a triangle I कर्णः

Heat, etc.

II श्रवः

Surya

— श्रवणः

Gol

— श्रुति

f Gol.

माध्याह्नेन्दुप्रभाकर्णम्

the h. of the moon's shadow

माध्याह्नेन्दुप्रभाकर्णः

III the h. of the shadow of that time when the sun reaches theprime vertical circle

समवृत्तकर्णः

Ganit.

hypothesis II कल्याणा

Nyāyam.

I I अहम् RV, etc — अयम् जनः MBh 8.709, Hariv

7110, R 2.41.2, Śak, etc, एष जनः Kāvyaḍ 2.75.

I II अहम् dimin for अहम् Pāṇ 1.1.29, Pat.

~~xxxxxxxxxx~~

I myself ^{सौहम्} ~~अहम्~~ I should think not मा नाम

ind (with Pot) Mricch 3.26 I that very person सौहम्

I that very person who यौहम् I, this very person here

एवौहम् I will परम् ind divyāv.

the letter i I इकारः, इवर्णः .

series of iambi लग्नानिका MW.

an iambic (in pros.) II श्वजः .

(in prosody) an iambus II लृग .

(rarely) ice I हिमम्

Shadvar, etc. शनिम्

VS.

II तुहिनश्किरा

Rajat 3

प्रणा

AV, VS, SBr.

accompanied by ice

सतुहिन

mfn 'Sis

caused by i.

९९
हिम

mfn Ragh

changed into i.

हिमित

mfn Naish

having i. सहिम

mfn Rajat, Kathās

mass of

i. हिमसंहति

f L,

हिमसङ्गतः

Rajat

produced by i.

९९
हिम

mfn Ragh

to change into i.

हिमीकृ, हिमीकरोति

'Sis

to cover with i.

तुहिनय Nom. P Sis 6.55.

an ichneumon II अङ्गुशः, अङ्गुशम्

U. n Comm

अङ्गुशः (√अङ्गु or अग) — अहिद्विष m L

अहिरिपु m, अहिविद्विष m — कुषुम्भकः Say

— कौटिरः L — कौशिक mfn L — भोगिभुज

m L — मङ्गुशः L — महिन्धकः L

लोहिताननः L — वातप्रमी m L — पिङ्गलः L

— सकुलः ParGr — सर्पहन् m L — सर्पशति

m L, सर्पारि m L — हरिणः MaitrS.

a house-i. वच्यकः L any in i. बभ्रु

m MBh, Hariv, etc

a female i.

नकुलिका

Kad

३

नकुली

MantraBr, MBh

having the face of an i.

बभ्रुवक्त्र

mf n MW

i. blindness

नकुलान्वता,

नकुलान्वयम्

Susr

i.-faced

बभ्रुवक्त्र

mf n

MW

i.-like

नाकुल

mf (ई) n

शर्करादि

an i.'s standin on hot ground (metaphorically said of aperson's inconstancy) अवतप्तेनकुलस्थितम्

Pan 2.1.47, Sch

a kind of i.

बभ्रुकः

VS, GopBr

a kindof large i. बभ्रु

m L

like an i. बभ्रुक

mf n. g

अङ्गुल्यादि

liked by the i. नेकुलेपुः, नेकुलेपुका L thenatural

enmity between a snake and an i. अहिनेकुलिका Pat

the state of an i. नेकुलत्वम् MBh a tame i.

वचकः L water i. पानीयनेकुलः L.

ichneumon plant I नागसुगन्धा

Bhpr.

II अहिभुज m, अहिमर्दिनी, अहिकृता,

अहिबिषपहा

L

— दुत्ताकी

L

प्राचीना

L

— व्यालगन्धा

L

— सर्जगन्धा

L

— सर्पगन्धा

L

— (a bulb)

सर्पनीत्रा

L

— सर्पादनी

L

— सुगन्धा

L.

the i. plant (supposed to furnish the i. with an

antidote when bitten by a snake)

नाकुली

Susr

a

species of i. plant

भोगिगान्धिका

L.

a kind of Ichnocarpus II चन्दनगोपा

L

चन्दनसारिवा

L.

Ichnocarpus Frutescens I दीर्घमूला

Susr. —

महाराष्ट्रामा

Susr

— पालिन्दी

~~Susr~~ Susr,

पालिन्दी.

II उत्पलगोपा

Nigh — गोपा, गोपी

— चिद्धधारिणी

E

— मसूरविदला

L

— महा

L

— सारिवा

— सुभद्रा

.

the plant I. frutescens

उत्पलसारिवा

Susr —

काष्ठसारिवा L.

महाभारत I

महाभारत I महाभारत महाभारत

महाभारत I महाभारत महाभारत

महाभारत I महाभारत

महाभारत महाभारत

महाभारत

महाभारत महाभारत

महाभारत महाभारत

